

Mål och Budget 2024-2026

Vetlanda

Budget 2024-2026 version 0

Delgivning i kommunfullmäktige
§ xx den 20 december 2023

Innehåll

Inledning	1
Fullmäktiges mål	2
Uppdrag	2
Vision 2050.....	2
Riktning 2035	2
Värdegrund	2
Omvärldsanalys.....	2
Mål 2022-2025	5
Rambeslut, Budget 2024 & Plan 2025-2026	7
Resultatbudget 2024-2026	8
Förändring av budgetramar 2024	9
Finansieringsbudget 2024-2026.....	10
Tillförda och använda medel	10
Investeringsplan 2024-2028	11
Kommunfullmäktige	12
Driftplan inklusive kapitalkostnader.....	12
Verksamhetsbeskrivning	12
Kommunrevision	13
Driftplan inklusive kapitalkostnader.....	13
Verksamhetsbeskrivning	13
Valnämnd	14
Driftplan inklusive kapitalkostnader.....	14
Verksamhetsbeskrivning	14
Omvärldsanalys.....	14
Höglandets Överförmyndarverksamhet	15
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr).....	15
Investeringsplan (tkr)	15
Verksamhetsbeskrivning	15
Omvärldsanalys.....	16
Verksamhetsmått/nyckeltal	16
Mål och strategi	17
Kommunstyrelse	18
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr).....	18
Investeringsplan	19
Verksamhetsbeskrivning	19

Omvärldsanalys	19
Verksamhetsmätt/nyckeltal	20
Mål och strategi.....	20
Avgift kommunalförbund och övriga gemensamma verksamheter	22
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	22
Verksamhetsbeskrivning	22
Kultur- och fritidsnämnd	23
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	23
Investeringsplan (tkr).....	23
Verksamhetsbeskrivning	23
Omvärldsanalys	23
Verksamhetsmätt/nyckeltal	24
Mål och strategi.....	25
Teknisk nämnd	26
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	26
Investeringsplan (tkr).....	26
Verksamhetsbeskrivning	26
Omvärldsanalys	26
Verksamhetsmätt/nyckeltal	27
Mål och strategi.....	27
Barn- och utbildningsnämnd	29
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	29
Investeringsplan (tkr).....	29
Verksamhetsbeskrivning	29
Omvärldsanalys	29
Verksamhetsmätt/nyckeltal	30
Mål och strategi.....	31
Vård- och omsorgsnämnd	32
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	32
Investeringsplan (tkr).....	32
Verksamhetsbeskrivning	32
Omvärldsanalys	33
Verksamhetsmätt/nyckeltal	34
Mål och strategi.....	35
Socialnämnd	36
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)	36
Investeringsplan (tkr).....	36
Verksamhetsbeskrivning	36

Omvärldsanalys.....	36
Verksamhetsmätt/nyckeltal	38
Mål och strategi	39
Miljö- och byggnämnd.....	40
Investeringsplan (tkr)	40
Verksamhetsbeskrivning	40
Omvärldsanalys.....	40
Verksamhetsmätt/nyckeltal	41
Mål och strategi	41
Finansförvaltning	43
Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr).....	43
Verksamhetsbeskrivning	43
Omvärldsanalys.....	45

Inledning

Nu står vi här igen, blickande framåt med både förväntan och en djup medvetenhet om de utmaningar vi står inför.

Det globala landskapet har inte förändrats markant sedan förra året. Elpriserna, inflationen och de internationella oroligheterna kastar fortfarande sina skuggor över vår dagliga verksamhet och påverkar oss på många olika sätt.

I Vetlanda kommun, som alltid, möter vi utmaningar med beslutsamhet och framåtblickande optimism.

Tuffa tider kommer och för stunden är vi tydligt mitt uppe i en sådan. Prioriteringar krävs och ett fortsatt konstant arbete med att effektivisera och hitta nya lösningar är och måste vara högt upp på dagordningen i alla sammanhang.

Vi ser utmaningar - men också möjligheter. Vi ser omvärldskaos - men också framtida möjligheter. Vi ser att en del företag går tungt - men att andra går för fullt.

När vi politiker valdes var det med en huvuduppgift, att se till att Vetlanda i det läge vi befinner oss i agerar på klokaste sätt, det är vad vi har arbetat med och presenterar i detta dokument,

Det nya året bär med sig löften om förnyade ansträngningar.

Medan vissa av våra projekt från 2023 fortfarande är under utveckling, blickar vi också framåt mot nya initiativ som speglar våra kommuninvånarens behov och önskemål.

Vår budget för 2024 är en återspeglning av denna vision, med en välavvägd mix av kontinuitet och innovation.

Vi fortsätter att investera i utbildning, social säkerhet, omsorgen och våra ungdomar bland mycket annat.

Vi gör det i en takt vi bedömer bäst möjlig med tanke på just ovanstående ekonomiska utmaningar och med vetskapen om att en stark och välskött ekonomi på sikt är den enda vägen till utveckling och det är vad som krävs för att kunna satsa även i framtiden.

2024 är inte bara ett nytt kapitel, det är också en bekräftelse på vår strävan efter förbättring, utveckling och förnyelse.

Med förnyat engagemang och stor hängivenhet ser vi fram emot att forma vår gemensamma framtid.

Kommunstyrelsens ordförande

Robin Wallén Nilsson

Fullmäktiges mål

Uppdrag

Kommunfullmäktige har som kommunens högsta beslutsorgan uppdraget att tillsätta kommunens politiska organisation och sätta ramarna för kommunens verksamhet i form av skattesats, avgifter, budget samt mål och riktlinjer.

Vision 2050

Vi växer tillsammans i en kommun som är attraktiv, hållbar och nytänkande. Till ett lättbott och vänligt Vetlanda söker sig företag och människor som utvecklas, trivs och stannar. Vi är ett Vetlanda där alla får vara med och där nya idéer utvecklas tillsammans med medborgare, näringsliv och föreningar.

Riktning 2035

Vi fokuserar på tre prioriterade riktningar som tar sikte på år 2035 för att översätta visionen och värdegrunden i handling.

För att Vetlanda kommun ska kunna fullfölja uppdraget och leva upp till visionen finns 4 mål formulerade för mandatperioden 2024–2027. Målen är indelade i tre riktningar.

Fullmäktigemål ska sedan i sin tur tas om hand i nämnderna och slutligen sätta spår i det verksamhetsnära förbättringsarbetet längst ut i organisationen där medarbetaren/politikern möter kunden/den enskilde/brukaren/barnen/elever/medborgare.

Värdegrund

Vår värdegrund ska fungera som en kompass för hur vi ska utföra vårt arbete. Den är gemensam för alla verksamheter och bidrar till att stärka koncernen Vetlanda kommun. Den är hållbar över tid och är utgångspunkten för de tjänster och den service vi erbjuder medborgarna.

De fyra kärnvärdena i värdegrunden är:

- Glädje
- Mod
- Respekt
- Tillsammans

Omvärldsanalys

Kommunen tar varje år fram en omvärldsanalys. Analysens betydelse för respektive verksamheten kommenteras under nämndernas avsnitt. Här följer ett sammandrag av den mer omfattande "Omvärldsanalys

2022" som går att hitta på kommunens hemsida. Först de megatrender som identifierats följt av utmaningar för kommunen.

Fem megatrender

Globalisering

Människor, regioner och företag blir alltmer beroende av varandra genom internationellt samarbete, handel och resande. Flödet av tankar, idéer, varor, kapital och människor mellan världens länder ökar. Globaliseringen medför en kraftigt ökad konkurrensutsättning för kommunens företag och ställer ökade krav på att hänga med i utvecklingen. De globala kontaktytorna växer och världen krymper. En händelse långt borta får återverkningar i Sverige.

Den demografiska trenden förväntas sätta allt större press på välfärdssystem och samhällsekonomi under kommande år. Invandringen kan påverka åldersbalansen på ett positivt sätt. Globaliseringen leder också till ökat utbyte mellan människor, något som påverkar kulturfenomen, attityder och livsåskådningar. Kritiska röster mot globaliseringen och dess effekter handlar om att makten har förflyttats från stater till marknaden och att utvecklingen skapar orättvisa konkurrensvillkor och handelsförbindelser. En ökande nationalism har vuxit fram och spänning mellan aspirerande "supermakter" kan leda till en minskad globalisering i framtiden.

Hållbarhet

Den ekologiska hållbarheten är fundamental för vår fortlevnad och innebär att vi inte förbrukar vår planets resurser mer eller snabbare än att planeten kan återhämta sig i samma takt. Hit räknas också människors hälsa. Social hållbarhet handlar till stor del om välbefinnande, rättvisa, makt över sitt eget liv, rättigheter och individens behov. Ekonomisk hållbarhet fokuserar på hur vi använder våra pengar och andra resurser för att stödja de två andra dimensionerna men också hur dessa dimensioner kan stödja den ekonomiska hållbarheten. Man kan inte bryta ut en del utan att det påverkar eller påverkas av de två andra dimensionerna.

Vi står inför klimatförändringar som påverkar oss vare sig de sker här eller någon annanstans. Vi kommer att behöva anpassa oss till förändrade förutsättningar oavsett om vi gör det nu eller senare. Det kommer inte att bli billigare att vänta med åtgärder vare sig det handlar om förebyggande insatser inom ekologisk hållbarhet eller inom social hållbarhet.

I ett socialt hållbart samhälle känner sig människor inkluderade och delaktiga, vilket är en förutsättning för att känna tilltro till demokratiska processer och en tillit till beslutsfattare. Tyvärr ser vi en minskad tillit i

samhället och främst bland yngre. Alla former av upplevt utanförskap måste hanteras för att säkerställa den demokratiska utvecklingen.

Digitalisering och teknisk utveckling

Digitalisering, artificiell intelligens (AI) och utveckling av ny teknik är en övergripande förändringskraft som påverkar hela vårt samhälle. Idag har nästan alla medborgare tillgång till digitala plattformar i någon form och 98 procent av hushållen har tillgång till internet och 95 procent av befolkningen använder internet (Svenskarna och internet 2019). En utmaning är att se till att samtliga invånare får tillgång till internet med rätt kapacitet. Den digitala transformationen innebär även en risk för digitalt utanförskap

Den digitala samhällsutvecklingen ställer nya krav på stat, myndigheter, kommuner och företag att stärka sin innovativa förmåga

Arbetsmarknaden står inför stora förändringar i takt med att automatisering och robotisering blir allt vanligare. Industrin har under decennier ökat produktiviteten med hjälp av automatisering, och nu ses en ökning även inom tjänstesektorn. Denna förändring innebär en efterfrågan efter specialkompetens och många yrken förändras i grunden.

Urbanisering

Allt fler bor i de växande storstadsregionernas pendlingsorter, vilka har en betydande befolkningstillväxt. Den omgivande landsbygden är tämligen tätbefolkad särskilt i de delar som ligger nära en knutpunkt eller station. Glesbygden och mindre orter utanför pendlingsstråken har länge haft negativ befolkningsutveckling. Urbaniseringen medför att denna utveckling fortsätter.

Urbaniseringen medför en utmaning för glesbygden och de mindre orterna att klara av framtidens behov av kompetensförsörjning.

Under pandemin sågs ett annat flyttmönster än den tidigare förhärskande inflyttningen till städerna. Swedbank har tillsammans med sparbankerna analyserat hur coronapandemin och det allt vanligare distansarbetet kan komma att påverka vårt boende framöver.

Värderingsförändring

Sverige utmärker sig i internationell jämförelse med att ha världens mest avvikande värderingar: enligt WVS, World Values Survey, har svenskarna de starkaste individorienterade värderingarna, med den mest positiva synen på sådant som valfrihet och jämställdhet i världen.

Människors värderingar påverkas således av faktorer som ekonomisk trygghet, utbildningsnivå och tillgången till sociala nätverk. Allt större skillnader i invånarnas värderingar påverkar tilliten i samhället. Till viss del handlar det om att de med goda inkomster och förmögenhet har dragit ifrån. Men det handlar också om en ökad geografisk uppdelning av var människor från olika sociala grupper bor och rör sig i vardagen. Detta kan leda till en känsla av ökad otrygghet, minskad samhörighet och minskad social rörlighet. Skillnaderna försvårar möjligheterna för en socialt hållbar utveckling.

Kommunens utmaningar

Färre ska försörja fler

Befolkningen beräknas öka med omkring 1 miljon personer i Sverige mellan år 2019 och år 2035. Den snabbaste tillväxten väntas ske bland de äldsta. Befolkningstillväxten i de mest yrkesverksamma åldrarna 19 - 64 år beräknas samtidigt vara lägre. En tydlig trend är att vi i kommunen också får en högre försörjningskvot, vilket innebär att gruppen som inte är i arbetsför ålder blir större relativt i jämförelse till dem som är i arbetsför ålder. Därför blir det mycket viktigt att människor som är i arbetsför ålder också kommer i arbete.

Kommunen står därför inför stora utmaningar inom kompetensförsörjningen som riskerar att begränsa kommunens utvecklingsmöjligheter. Behovet av en höjd utbildningsnivå är påtaglig och en av de största utmaningarna som kommunen har framför sig. Tillgång till relevant kompetens är en förutsättning för fortsatt utveckling av näringsliv och offentlig verksamhet i kommunen.

Inkludering

Det har skett en ökande polarisering i samhället utifrån flera dimensioner; ekonomiskt, socialt och åsiktsmässigt. Skillnaderna vad gäller till exempel arbetslöshet, skolresultat, hälsa, valdeltagande och upplevd trygghet är stora såväl inom som mellan kommuner och regioner.

Tillitens betydelse för samhällsutvecklingen uppmärksammas i allt högre utsträckning. För den sociala dimensionen i hållbar utveckling, för en ökad tillit i styrning av den offentliga sektorn, för förmågan att samverka över organisations- och avdelningsgränser och för att skapa överbyggande möten mellan människor. Men vi behöver lära oss mer om hur tillit byggs upp och vad som riskerar att radera den.

Folkhälsa – psykisk hälsa – ensamhet

Psykisk hälsa är ett paraplybegrepp som omfattar psykiskt välbefinnande, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd.

Var tredje kvinna och var femte man i Sverige över 77 år uppger besvär av ångest. Även depressiva besvär är så vanligt bland äldre personer att det kan beskrivas som ett folkhälsoproblem. Studier har visat att var femte individ någon gång under livet kommer att drabbas av ångestsjukdom, och att var fjärde man och var tredje kvinna någon gång kommer drabbas av depression. Psykisk ohälsa är också den vanligaste orsaken till sjukskrivning, hela 46 procent av alla pågående sjukskrivningar är på grund av psykisk ohälsa.

Vetlanda kommun arbetar förebyggande med att utbilda all personal inom kommunens organisation i MHFA (Mental Health First Aid) som bland annat lär ut att upptäcka, kontakta och stödja individer som behöver extra omtanke.

Ökade förväntningar på välfärdstjänster

Förväntningarna på välfärdstjänsterna ökar när människors ekonomi förbättras och när informationen, kunskapen och tillgängligheten ökar. Ny teknik har skapat nya arenor vilket ytterligare skruvar upp förväntningarna på tillgänglighet och snabbhet.

Trots att många reformer har genomförts som i flera avseenden förbättrat välfärden påverkas bilden av välfärden mest av det som fungerar mindre bra. Genom det missnöje som skapas ökar också förväntningarna på nya reformer och lösningar.

Det finns alltid ett samhällsproblem som måste åtgärdas, en orättvisa som måste överbryggas och service som kan bli bättre. Parallellt med stigande förväntningar på välfärden ser vi att det finns de som inte ställer några krav alls och har låga förväntningar på kommuner och Regioner. Risken att den som ropar högst, får mest, är högst reell.

Ökad konkurrens om kompetens och medarbetare

En konsekvens av urbaniseringen är att högskoleutbildad personal väljer att bo i större städer. Det är en utmaning för Vetlanda och andra likande kommuner.

Vetlanda kommun har en hög andel sysselsatta i relation till övriga riket. Främst handlar det om sysselsättning inom tillverkningsindustrin. I allt högre takt i och med teknikens och digitaliseringens framväxt ställs högre krav på effektivisering, kvalificerad kompetens och innovation. En högre efterfrågan på högutbildad arbetskraft blir en given följd av den här utvecklingen och företagen vittnar redan om den stora utmaningen i att hitta rätt kompetens.

Attraktivitetsskapande faktorer som en god och modern arbetsmiljö, jämlikhet, jämställdhet, inkludering,

inflytande och delaktighet samt tillitsbaserad styrning behöver utvecklas och i framtiden utgöra en del av Vetlanda kommuns varumärke.

Välfärdsbrottslighet

Administrativa processer har styrts av mål som rättssäkerhet, opartiskhet, transparens och likabehandling. Omfattande fall av korrupktion, fusk och oegentligheter har dock uppdagats under de senaste åren och pekar på förändringar i omvärlden och i den offentliga sektorn.

Stora brotthärvor som också kopplas till exempelvis hemtjänst och personlig assistans har ställt krav på både resurser och kompetens i den kommunala organisationen och hos rättsväsendet. Flera av dessa fall utgör inte enskilda företeelser eller misstag utan är en del av en organiserad kriminalitet som genom avancerade brottsupplägg kommer åt pengar från välfärdssystemen.

Statliga myndigheter, kommuner och regioner har på senare tid ökat sina kunskaper om och åtgärder för att motverka och avslöja olika former av välfärdsbrottslighet.

Minskat lokalt handlingsutrymme

Den statliga styrningen är omfattande och fragmentiserad, vilket försvårar för kommuner och regioner att göra prioriteringar utifrån ett helhetsperspektiv. Medborgarna vill att välfärden både ska vara likvärdig och rättvis över hela landet och att den samtidigt ska kunna påverkas lokalt. Lokala lösningar utifrån en helhetssyn blir svårare att utforma när individuella rättigheter detaljstyrs av nationell lagstiftning.

Trots en ökad samsyn om problemen med den statliga detaljstyrningen konstateras det i Statskontorets rapport från 2020 att den fortsätter att öka. Antalet riktade statsbidrag ökade från 165 år 2019 till 183 under 2020. Under året tillkom dessutom en indirekt styrning genom närmare 180 nya regeringsuppdrag som påverkar kommuner och regioner, vilket är cirka 60 procent fler uppdrag än för 2019.

Samhällets sårbarhet

Världen är idag mer uppkopplad och ihopkopplad än någonsin tidigare. Digitalisering och teknikberoende skapar många fördelar, men innebär också en ökad sårbarhet. Klimatförändringar, terrorism, pandemier och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge är andra skeenden som bidrar till att medvetenheten om samhällets sårbarhet ökat och därmed även insikten om att vi måste rusta oss bättre för framtida kriser och krig.

Pågående klimatförändringar kräver ett förebyggande arbete hos både kommuner och regioner. Ett annat

område som fått högre prioritet är Sveriges förmåga att hantera kriser genom ett starkare civilt försvar.

Hälso- och sjukvård, livsmedel och dricksvattenförsörjning, transporter samt energiförsörjning är några av de utpekade områden som har direkt bäring på kommuners och regioners uppgifter.

Flera regioner gör bedömningen att frågor om IT-säkerhet kommer att växa i omfattning de närmaste åren.

Mål 2022-2025

För att Vetlanda kommun ska kunna fullfölja uppdraget och leva upp till visionen finns 4 mål formulerade för mandatperioden 2020-2023. Målen är indelade i tre riktningar.

Fullmäktigemål ska sedan i sin tur tas om hand i nämnderna och slutligen sätta spår i det verksamhetsnära förbättringsarbetet längst ut i organisationen där medarbetaren/politikern möter kunden/den enskilde/brukaren/barnen/elever/medborgare.

Riktning 2030 - Den attraktiva kommunen

Vi skapar en attraktiv kommun och plats dit människor och företag söker sig, utvecklas, trivs och stannar. Vetlanda upplevs som lättbott och vänligt.

Vetlanda är attraktivt med:

En kommunal service som ser och möter behov och skapar möjligheter.

Skola, förskola och möjligheter till högre utbildning.

Boendeformer och miljöer för olika önskemål och behov.

Ett välmående och växande näringsliv.

Ett aktivt föreningsliv med stort ideellt engagemang.

En levande landsbygd och stadsmiljö.

Väl fungerande kommunikationer och infrastruktur.

Nöjda och vänliga invånare och medarbetare.

Ett rikt kulturliv och aktiv besöksnäring.

Kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2035

Målet är att vi ska ha en attraktiv kommun och plats dit människor och företag söker sig, utvecklas, trivs och stannar. Vetlanda ska även upplevs som lättbott och vänligt.

Vetlanda kommun ska skapa attraktiva boenden med en utbyggd infrastruktur i hela kommunen.

Målet följs upp genom att mäta följande:

- Fler bostäder.
- Bättre infrastruktur i hela kommunen.
- Fler nöjda medborgare och företagare.

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

I Vetlanda kommun ska alla verksamheter sträva efter att leverera tjänster och service på allra högsta nivå. En kommunal service som ser och möter behov och skapar möjligheter.

En uppföljning görs genom att mäta *kvaliteten* inom följande områden:

- Bättre omsorgsverksamhet
- Bättre skola/utbildning
- Bättre tjänster inom kommunens kultur- och fritidssektor
- Bättre tjänster inom övriga verksamheter i kommunens organisation

Riktning 2030 - Den hållbart växande kommunen

Vi skapar en hållbar kommun och plats som är hållbar över tid, som ger trygghet och framtidstro.

Vetlanda är hållbart växande med:

Ett ekonomiskt hållbart växande näringsliv och en långsiktigt god kommunal ekonomi i balans.

Ett socialt hållbart Vetlanda är inkluderande och tryggt och där olikheter välkomnas, invånare inkluderas och med god tillgänglighet och där jämlikhet och hälsa är i fokus. Vetlanda kommun erbjuder en bra arbetsmiljö.

Ett ekologiskt hållbart Vetlanda där klimatavtryck är i fokus, energiförbrukning och utsläpp minskar och där den biologiska mångfalden bevaras och det finns tillgång till upplevelserik natur. Vetlanda kommuns verksamheter är klimatsäkrade.

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

I Vetlanda kommun arbetar vi medvetet med hållbarhet.

Social hållbarhet:

- Fler i utbildning och färre i utsatta hushåll.
- Integration med en inkludering där alla får plats och ges möjlighet att komma till sin rätt.
- Ökad trygghet.
- Ökad psykisk hälsa och god arbetsmiljö.

Ekonomisk hållbarhet:

- Resurshushållning med en god kommunal ekonomi i balans.

Ekologisk hållbarhet:

- Bevara biologisk mångfald och tillgång till upplevelserik miljö.
- Ökad klimatanpassning och minskad klimatpåverkan.
- I Vetlanda kommun arbetar vi medvetet med hållbarhet.

Social hållbarhet följs upp genom att mäta följande:

- Fler i utbildning och färre i utsatta hushåll
- Integration med en inkludering där alla får plats och ges möjlighet att komma till sin rätt.
- Ökad trygghet
- Ökad psykisk hälsa och god arbetsmiljö

Ekonomisk hållbarhet följs upp genom att mäta

- Resurshushållning med en god kommunal ekonomi i balans

Ekologisk hållbarhet följs upp genom att mäta

- Bevara biologisk mångfald och tillgång till upplevelserik miljö.
- Ökad klimatanpassning och minskad klimatpåverkan.

Riktning 2030 - Den nytänkande kommunen

Vi skapar ett Vetlanda som är nytänkande.

Vetlanda är nytänkande med

Ett innovativt företagsklimat och ett entreprenöriellt tänkande bland de unga.

En höjd utbildningsnivå och ett livslångt lärande.

Utveckling av idéer i samverkan mellan invånare, Vetlanda kommun, förenings- och näringsliv.

Vetlanda kommuns verksamheter premierar nytänkande som bidrar till ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Organisationskulturen kännetecknas av öppenhet för det nya, mod att testa nytt, ständiga förbättringar och

verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare.

Fullmäktiges mål - Nytänkande och livslångt lärande

I Vetlanda kommun ska vi kunna ge goda förutsättningar för ett livslångt lärande och ha en kultur som präglas av nytänkande.

- Livslångt lärande med en ökad utbildning och en kompetenshöjning hos kommunens invånare.
- En ökad digitalisering i kommunens verksamheter för att kunna utveckla och förbättra service och tjänster.
- Fler nya innovationer i kommunens egna verksamheter och hos företagen inom kommunens geografiska område.
- En ökad samverkan där allt vi gör ska präglas av största nytta för kommunen och invånarna.
- Mer nytänkande präglad av en förändringskultur i alla kommunens verksamheter.
- Vi skapar ett Vetlanda som är nytänkande.

Vetlanda är nytänkande med:

- Ett innovativt företagsklimat och ett entreprenöriellt tänkande bland de unga
- En höjd utbildningsnivå och ett livslångt lärande
- Utveckling av idéer i samverkan mellan invånare, Vetlanda kommun, förenings- och näringsliv
- Vetlanda kommuns verksamheter premierar nytänkande som bidrar till ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Organisationskulturen kännetecknas av öppenhet för det nya, mod att testa nytt, ständiga förbättringar och verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare.

Rambeslut, Budget 2024 & Plan 2025-2026

Förvaltning (Tkr)	2024	2025	2026
Kommunfullmäktige	2 418	2 418	2 418
Kommunrevisionen	1 500	1 500	1 500
Valnämnden	400	0	0
Kommunstyrelsen	161 577	160 984	167 008
Högländets Överförmyndarnämnd	3 744	3 744	3 744
Högländets Räddningstjänstförbund	39 847	39 847	39 847
Höglandsförbundet	4 767	4 767	4 767
Kultur- och fritidsnämnden	40 885	40 885	40 885
Tekniska nämnden	163 355	163 355	163 355
Barn- och utbildningsnämnden	706 846	716 846	721 846
Vård- och omsorgsnämnden	587 873	589 873	599 873
Socialnämnden	143 687	143 687	143 687
Miljö- och byggnämnden	6 691	6 691	6 691
		0	0
Summa	1 863 590	1 874 597	1 895 621
Löneökningar, centralt utrymme	50 589	107 959	170 521
Kostnadsökningar		3 167	6 333
Summa ram	1 914 179	1 985 723	2 072 475

Resultatbudget 2024-2026

(Tkr)	2024	2025	2026
NETTOKOSTNADER	-1 914 179	-1 985 723	-2 072 475
kapitaltjänst	22 551	22 551	22 551
VERKSAMHETENS EXTERNA NETTOKOSTNADER	-1 891 628	-1 963 172	-2 049 924
Pensioner löpande	-41 800	-40 700	-39 600
Pensioner individuell del	-90 100	-88 300	-90 500
Finansiell kostnad pensioner	-1 000	-300	-200
Försäkring kompletterande ålderspension m.m.	-92 900	-23 900	-9 300
Internfinans pensioner & försäkring, från förvaltningarna	144 528	138 772	146 624
Summa pensioner	-81 272	-14 428	7 024
Finansiella kostnader	-16 800	-15 700	-15 300
Utdelning kommunala bolag	12 000		
Överskottsmedel pensionsbolag	12 000		
Finansiella intäkter	10 000	9 200	8 900
Finansnetto	17 200	-6 500	-6 400
Avskrivningar	-87 600	-92 100	-95 500
Skatter och statsbidrag			
Skatteintäkter	1 440 100	1 505 700	1 558 200
Kommunal fastighetsavgift	65 900	65 900	65 900
Inkomstutjämning	388 700	410 100	436 000
Kostnadsutjämning	61 300	61 600	61 800
Regleringsbidrag	84 600	65 900	57 200
Strukturbidrag	0	0	0
LSS Utjämningsystem	8 700	8 800	8 800
Summa skatter och bidrag	2 049 300	2 118 000	2 187 900
FINANSFÖRVALTNINGEN TOTALT	1 897 628	2 004 972	2 093 024
ÅRETS RESULTAT	6 000	41 800	43 100

Förändring av budgetramar 2024

(Tkr)	Extern ram från KF:s juni-beslut	Lönerev 2023 som påverkar 2024	PO-pålägg från 42,5 till 45,5 procent	Övrig justering	Budget-justering -10 mnkr	Ny extern ram 2024 efter justering	Kapital-kostnader (avskr+ränta)	Intern ram 2024 (ram inklusive kapitalkostnad och interna poster)
Kommunfullmäktige	1 517				-10	1 507		1 507
Utvecklingsreserv KF	4 715			-3 804		911		911
Kommunrevisionen	1 510				-10	1 500		1 500
Valnämnden	400					400		400
Kommunkansliet	13 772	227	204	3 309	-500	17 012	294	17 306
Utvecklingsreserv KS	5 020			-20		5 000		5 000
Ekonomikontoret	18 845	426	263	400		19 934	138	20 072
HR-kontoret	21 949	859	474	1 122		24 404	769	25 173
Centralt löneutrymme 2023	38 507	-37 992		-515		0		0
Måltidsservice	67 331	2 296	1 307	476		71 410	1 495	72 905
Kommunikationsavdelningen	12 628	342	166	-470	-500	12 166	556	12 722
Utvecklingsavdelningen	8 875	190	136	-302	-500	8 399		8 399
Överförmyndaren	3 744					3 744		3 744
Höglandets Räddningstjänst-förbund	39 847					39 847		39 847
Höglandsförbundet	4 767					4 767		4 767
Kultur- och Fritidsnämnden	37 933	875	500		-230	39 078	1 807	40 885
Tekniska nämnden	152 068	3 322	1 951	224	0	157 565	5 790	163 355
Barn- och Utbildningsnämnden	663 758	22 575	13 247	2 250	-3 900	697 930	8 916	706 846
Vård- och Omsorgsnämnden	561 486	17 162	10 452		-3 400	585 700	2 173	587 873
Socialnämnden	140 768	1 994	1 239		-900	143 101	586	143 687
Miljö- och Byggnämnden	4 649	387	248	1 430	-50	6 664	27	6 691
Centralt löneutrymme 2024	61 410	-12 663	1 842			50 589		50 589
Totalt	1 865 499	0	32 029	4 100	-10 000	1 891 628	22 551	1 914 179

Lönerev 2023 som påverkar 2024:

Fördelning av medel från centrala löneutrymmet ut till förvaltningarna efter att 2023 års löneöversyn blivit klar.

Övrig justering:

MoB: 1 430 tkr pga felaktigt underlag. Inkluderar flytt av alkoholhandläggning från kansliet till MoB, omförd i februari. 48 tkr flyttat från Kompetenscenter till Utvecklingsavdelningen avseende Landsbygdsutveckling.

250 tkr felaktig avräkning av tillfällig utökning av ramar från utvecklingsreserv BU.

Interna fördelningar inom Kommunledningsförvaltningen. Justering av utvecklingsreserv p.g.a. felberäknad budget för Kommunkansliet.

Justering av kostnader för städ mellan Måltidsservice och Tekniska kontoret (224 tkr).

Finansieringsbudget 2024-2026

(Tkr)	2024	2025	2026
Tillförda medel			
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto+ avskrivningar	93 600	133 900	138 600
Slutavräkning kommunalskatt	38 100	10 900	
Exploateringsförsäljning	5 000	5 000	5 000
Nyupplåning	27 470	39 100	
Summa	164 170	188 900	143 600
Använda medel			
Nettoinvesteringar	164 170	188 900	92 965
Amortering			50 635
Summa	164 170	188 900	143 600

Tillförda och använda medel

Finansieringsbudgeten visar på en översiktlig nivå hur de kommunala investeringarna finansieras. Från verksamheten tillförs medel från resultat och avskrivningar. Till detta lägger man sedan effekten av slutavräkningen på tidigare års skatteintäkter. Mot detta ställs användande av medel i form av de investeringar som planeras. Nettot mellan posterna resulterar antingen i ett upplånings-behov eller en möjlighet att amortera befintliga lån.

I den justerade budgeten som antagits finns ett upplåningsbehov för år 2024 och 2025 för de investeringar som ligger i med investeringsbudgeten. Med en väsentligt lägre investeringsbudget 2026 ändras förutsättningarna och möjlighet att amortera uppstår. Beslut om ombudget/ianspråktagande av förskott kan påverka situationen på samma sätt som andra förändringar i betalflöden, exempelvis inom pensionsområdet.

Investeringsplan 2024-2028

(Tkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2024-2028
Kommunkansliet	100	100	100	100	100	500
Ekonomikontoret	1 550	150	150	150	150	2 150
HR-kontoret	800					800
Överförmyndarenheten	200					200
Kommunikationsavdelning	100	100	100	100	100	500
Måltidsservice	960	955	615	620		3 150
Justering	-1 010	-305				-1 315
Kommunstyrelsen	2 700	1 000	965	970	350	5 985
Inventarier, bilar och maskiner	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
Mindre investeringar fastighet, verksamhetsanpassningar	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
Kultur- och fritidsfastigheter	4 270	700	70	200	70	5 310
Skolfastigheter	81 500	113 500	20 000	44 000	0	259 000
Förvaltningsfastigheter	0	0	0	0	0	0
Vård- och omsorgsfastigheter	7 000	8 000	10 000	20 000	10 000	55 000
Gator, parker och torg	13 000	14 000	14 000	14 000	14 000	69 000
Exploatering	18 500	18 500	18 500	18 500	18 500	92 500
Tekniska nämnden	144 270	174 700	82 570	116 700	62 570	580 810
Kultur- och fritidsnämnden	1 000	1 000	625	715	665	4 005
Barn- och utbildningsnämnden	14 000	11 000	6 000	7 200	6 000	44 200
Vård- och omsorgsnämnden	2 000	1 000	2 605	1 705	1 515	8 825
Socialnämnden	150	150	150	150	150	750
Miljö- och byggnämnden	50	50	50	50	50	250
Summa	164 170	188 900	92 965	127 490	71 300	644 825

Kommunfullmäktige

Driftplan inklusive kapitalkostnader

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Fullmäktige	870	767	699	699	699
Partistöd	682	741	808	808	808
KF Utvecklingsreserv		5 164	911	911	911
Ram inklusive kapitalkostnader	1 552	6 672	2 418	2 418	2 418
Kapitalkostnader					
Extern ram	1 552	6 672	2 418	2 418	2 418

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige i Vetlanda består av 45 ledamöter. Kommunfullmäktige beslutar om befogenheter för respektive nämnd, styrdokument, budget, bokslut mm. Kommunfullmäktige sammanträder vanligtvis en gång per månad. Förutom val skall alla ärenden som beslutas i kommunfullmäktige beredas av kommunstyrelsen. När ett beslut direkt berör en facknämnd skall beslutet beredas av berörd nämnd.

Kommunfullmäktiges sammanträden sänds på kommunens hemsida, där finns också möjlighet för den som vill att titta i efterhand.

Kommunfullmäktiges presidium har ett par gånger per år möten med partiernas gruppleddare för att diskutera hur sammanträdena kan utvecklas så att alla som vill på bästa sätt kommer till tals och ges bra förutsättningar att delta i debatt och beslut.

Kommunfullmäktiges presidium har minst två gånger om året överläggning med kommunrevisionen om

budget för revisionen och budget för revisionen av Höglandsförbundet och Höglandets Räddningstjänstförbund.

Kommunfullmäktiges presidium ansvarar för kommunens allmänna representation.

Val till nämnder, bolag och samverkansorgan väljs av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige väljer också ledamöter i kommundelsråden. Kommundelsråden bevakar aktuella frågor för aktuell kommundel och fungerar som remissorgan i till exempel översiktsplan och andra politiska processer som direkt berör kommundelen.

Partistöd är ett bidrag till de partier som har ledamöter i kommunfullmäktige. Storleken på bidraget styrs av antalet mandat i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har också 2024 en utvecklingsreserv. Det är en budget som fullmäktige förfogar över. Fullmäktige kan till exempel fatta beslut om insatser som finansieras genom att budgeten för utvecklingsreserv används.

Kommunrevision

Driftplan inklusive kapitalkostnader

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunrevisionen	1 118	1 240	1 500	1 500	1 500
Ram inklusive kapitalkostnader	1 118	1 240	1 500	1 500	1 500
Kapitalkostnader					
Extern ram	1 118	1 240	1 500	1 500	1 500

Verksamhetsbeskrivning

Fullmäktige prövar årligen ansvarstagandet för de som genomför verksamhet på fullmäktiges uppdrag. Det vill säga styrelser och nämnder, fullmäktige-beredningar och enskilda förtroendevalda. Fullmäktiges instrument för granskning och prövning är de förtroendevalda revisorerna. En skarp granskning och ansvarsprövning bidrar till att stärka förtroende, legitimitet och respekt för den kommunala sektorn.

Revisorerna utför sin granskning i enlighet med god revisionssed. Enligt kommunallagen ska kommunens revisorer årligen granska all verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens, övriga nämnders och fullmäktigeberedningars verksamhetsområden. Varje revisor fullgör sitt uppdrag självständigt. Bland kommunens revisorer utses lekmannarevisorer som ska granska de aktiebolag där kommunen har ett bestämmande ägande. Kommunens revisorer har ett samordningsansvar för lekmannarevisionen i de kommunala bolagen.

Kommunens revisorer genomför sitt uppdrag i enlighet med Kommunallagen, Vetlanda kommuns revisionsreglemente och dokumentet "God revisionssed i kommunal verksamhet". Dokumentet uppdateras inför varje mandatperiod.

Revisorerna har var och en ett ansvar för att upprätthålla sin självständighet och inte låta andra direkt eller indirekt styra granskningen. Revisorerna värnar därför om sitt oberoende (inkl. politiskt oberoende) i revisionsarbetet och utövar sitt uppdrag fristående från styrelsens, nämndernas och företagens

beslut och verksamhet. Revisorernas oberoende säkras även genom kommunallagens krav på att de ska biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar.

Revisorernas årliga planering utgår från en väsentlighets- och riskanalys. Kommunens revisorer arbetar med följande planeringsdokument.

Plan för årliga överläggningar med presidierna i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och övriga nämnder.

Revisionsplan med fördjupade revisionsprojekt som huvudsakligen har bestämts med utgångspunkt från genomförd risk- och väsentlighetsanalys.

Revisionsbesök i olika kommunala verksamheter.

Kommunens revisorer granskar även verksamheten med hjälp av protokoll från kommunfullmäktige, kommunstyrelse och övriga nämnder.

Revisorerna och lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen har löpande kontakt med bolagens auktoriserade revisorer.

De kommunala revisorerna arbetar kontinuerligt med att utveckla revisionsmetoder. Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation. Det gäller mot såväl fullmäktige som nämnder, medborgare och media. Att kommunicera och skapa bra dialog är basen för ett gott revisionsarbete

Valnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Valnämnden	500		400		
Ram inklusive kapitalkostnader	500		400		
Kapitalkostnader					
Extern ram	500		400		

Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden ansvarar för genomförande av allmänna val till kommunfullmäktige, regionfullmäktige och riksdagen. Valnämnden organiserar tillsammans med kommunkansliet valen och tillsätter den bemanning som behövs för att förbereda och genomföra valen.

Nämnden ansvarar också för genomförande av val till EU-parlamentet. Val till Europaparlamentet genomförs 9 juni 2024.

Omvärldsanalys

Säkerhetskraven kring valen har höjts något som påverkar hur valarbetet genomförs.

Höglandets Överförmyndarverksamhet

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Överförmyndarverksamheten	12 144	12 469	12 983	13 375	13 768
varav Aneby	868	897	922	950	978
varav Eksjö	2 265	2 320	2 413	2 486	2 559
varav Nässjö	4 018	4 135	4 317	4 447	4 578
varav Sävsjö	1 492	1 523	1 591	1 639	1 687
varav Vetlanda	3 501	3 594	3 740	3 853	3 966
Ram inklusive kapitalkostnader	12 144	12 469	12 983	13 375	13 768

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Digitalisering arkiv	200				
Summa	200	0	0	0	0

Verksamhetsbeskrivning

Höglandets överförmyndarnämnd är gemensam för Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommun. Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet och har som sitt huvudsakliga uppdrag att utöva tillsyn över ställföreträdare. Tillsynen syftar till att motverka att personer, som är underåriga eller på grund av sjukdom eller annan anledning har god man eller förvaltare förordnad för sig, lider rättsförluster. Höglandets överförmyndarverksamhet består av 10,0 årsarbetare inklusive överförmyndarchef (2023-10-31).

Verksamheten omfattar i huvudsak följande processer:

- Ta emot ansökningar, anmälningar och utreda om behov av god man eller förvaltare föreligger.
- Rekrytera, utreda, förordna och utbilda lämplig god man eller förvaltare.
- Utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares förvaltning genom granskning av förteckningar, årsräkningar och sluträkningar.
- Besluta om samtycke vid särskilda åtgärder.
- Byte av god man eller förvaltare samt upphörande av förordnande vid behov.

2024 höjs prisbasbeloppet till 57 300 kronor vilket innebär en ökning med 4 800 kronor jämfört med 2023 års nivå på 52 500 kronor. Det är en ökning med 9,1 procent (2023 var ökningen 8,7 procent).

Verksamhetens kostnader för arvoden till ställföreträdare kommer därmed att öka under budgetåret jämfört med 2023. Samtidigt har gränsen för när huvudmannen betalar arvodet höjts, vilket gör att det finns en osäkerhet om hur fördelningen mellan huvudmännen och kommunen kommer se ut 2024-2026.

Sveriges Kommuner och Regioner gav i oktober 2022 ut Cirkulär 22:31 som innehåller summering av gällande rätt och rekommendationer om arvodering av ställföreträdare. I detaljbudget 2024 är hänsyn tagen till reviderad riktlinje för grundarvoden och ersättningar till förordnande ställföreträdare inom Höglandets överförmyndarnämnd.

Under 2024 kommer länsstyrelsen att genomföra tillsyn av Höglandets överförmyndarnämnd med inriktning:

- Särskilt kontrollera att överförmyndarens granskning av redovisningshandlingar genomförs på korrekt vis och därvid särskilt granska överförmyndarens kontroll av att överförmyndarspärar finns på bankkonton.

- Särskilt kontrollera överförmyndarens handläggning och tillsyn i ställföreträdarskap där överförmyndaren nyligen har samtyckt till överlåtelse av fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom.
- Särskilt kontrollera överförmyndarens hantering av ärenden där det finns en god man förordnad enligt 11 kapitlet 2 § föräldrabalken och särskilt kontrollera ärenden där en sådan god man förordnats med anledning av att omyndig lånat ut pengar till anhöriga.
- Särskilt granska hur överförmyndare ändrar arvodesbeslut samt hanterar överklagan av dessa beslut.

Omvärldsanalys

Den demografiska utvecklingen och rekrytering av gode män och förvaltare

Den demografiska utvecklingen i samhället i form av ökad livslängd och en allt äldre befolkning ställer högre krav på vårt välfärdssystem. Även den psykiska ohälsan fortsätter att öka. För överförmyndarverksamheten innebär det att behovet av gode män och förvaltare ökar liksom att komplexiteten i uppdragen ökar. Sveriges modell med gode män och förvaltare bygger på ett stort ideellt engagemang och en vilja att göra en värdefull insats för att stödja en medmänniska. Trenden i samhället går mot att medborgare har en mindre benägenhet att engagera sig i föreningar och annan ideell verksamhet. Höglandets överförmyndarverksamhet har fortsatt en utmaning, och kommer att ha en ännu större sådan, när det gäller rekrytering av gode män och förvaltare, vilket medför risk för längre handläggningstider.

Digitalisering och teknisk utveckling

Digitalisering, artificiell intelligens (AI) och utveckling av ny teknik är en övergripande förändringskraft som påverkar hela vårt samhälle.

Den digitala samhälls-utvecklingen ställer nya krav på offentlig verksamhet att stärka sin innovativa förmåga för att kunna motsvara de behov och önskemål som befolkningen efterfrågar samtidigt som rättssäkerhet, personlig integritet och övriga lagkrav ska efterlevas. Att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och samtidigt ta hänsyn till att den digitala transformationen innebär även en risk för digitalt utanförskap. Överförmyndarverksamheten kommer fortsätta utveckla digitala verktyg för ställföreträdare tillsammans med Sambruks medlemskommuner och genomföra utbildningar för ställföreträdare. För att möta det digitala utanförskapet behöver verksamheten fortsatt parallellt erbjuda möjligheten att lämna in fysiska redovisningar.

Ställföreträdarutredningen

Regeringen beslutade 2019 att tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av reglerna om gode män och förvaltare (SOU 2021:36 Gode män och förvaltare). Uppdraget syftade till att säkerställa att de människor som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd de behöver. I uppdraget har ingått att se över reglerna på området med syftet att de ska vara moderna och rättssäkra. Under 2021 tog regeringen emot den statliga utredningen, den så kallade Ställföreträdarutredningen, som också remissbehandlades. I september 2023 deltog bland annat Föreningen Sveriges Överförmyndare och Sveriges Kommuner och Regioner i ett samråd på justitiedepartementet. En dialog pågår om att göra ett snabbspår för vissa av förslagen som inte kräver lika stor utredning. Höglandets överförmyndarverksamhet ställer sig positiv till snabbspåret, men flaggar för att exempelvis förslag om granskning inom 6 månader och otvistiga godmanskap flyttas från tingsrätten till överförmyndaren är kostnadsdrivande och utmanande för överförmyndarverksamheten.

Verksamhetsmätt/nyckeltal

Verksamhetsmätt/nyckeltal	2022	2021	2020
Antalet ställföreträdarskap (godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap)	1286	1286	1280
Antalet ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare)	1035	1064	970
Antalet inlämnade årsräkningar	967	977	993
varav digitalt inlämnade årsräkningar, i procent	19	19	13
Antalet inlämnade sluträkningar	189	197	inget utfall
varav digitalt inlämnade sluträkningar, i procent	18	18	inget utfall

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva

kommunen

Kommunfullmäktiges mål -

Service i toppklass

Nämndens mål

Genomsnittlig handläggningstid för ansökan om god man och förvaltare (från inkommen ansökan till anordnande) ska under 2024 vara högst 80 dagar

Handläggningstiden för ansökan om god man eller förvaltare har i genomsnitt ökat under 2023 (genomsnittlig handläggningstid 2023-10-31: 95 dagar) jämfört med 2022 (genomsnittlig handläggningstid 2022: 78 dagar) och medför att huvudmannen får vänta på att få en förordnad god man eller förvaltare. Att handläggningstiden har blivit längre beror bland annat på att antalet ärenden har ökat jämfört med tidigare år, brist på gode män och förvaltare som kan ta nya eller fler uppdrag, fler komplexa ärenden som gör det svårare att rekrytera godemän och förvaltare, tingsrättens handläggningstid är längre och att överförmyndarverksamheten har haft personalomsättning.

Minst 95 procent av ställföreträdarnas årsräkningar ska vara granskade till den 30 september 2024

Ställföreträdarnas årsräkningar ska vara inlämnade innan 1 mars. Enligt länsstyrelsernas "Nationella riktlinjer för överförmyndare – förordnade ställföreträdarens redovisningar" ska granskningen av redovisningshandlingarna ske så snabbt och enkelt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Handläggningstiden för granskningen bör inte överstiga sju månader. Utfallet för granskningen av årsräkningar 2023-09-30 var 86 procent (2022-09-30 var 93 procent). En utmaning i granskningsprocessen är att många inkomna årsräkningar saknar rätt underlag vilket

medför att överförmyndarverksamheten behöver begära in kompletteringar för att kunna påbörja granskningen. Detta är resurskrävande och medför längre handläggningstider. I januari och februari 2024 utbildar överförmyndarverksamheten ställföreträdare i syfte att korta handläggningstiderna för ökad rättssäkerhet och möjliggöra snabbare arvodesbeslut.

Riktning - Den nytänkande kommunen

Kommunfullmäktiges mål -

Nytänkande och livslångt lärande

Nämndens mål

Minst 30 procent av ställföreträdarnas redovisningar (årsräkningar respektive sluträkningar) ska under 2024 vara inlämnade digitalt via e-tjänsten Provisum Ställföreträdare

Höglandets överförmyndarverksamhet granskar cirka 1 200 redovisningar per år (1 000 årsräkningar och 200 sluträkningar), där cirka 20 procent av redovisningarna är lämnade digitalt via e-tjänsten Provisum Ställföreträdare. Att fortsätta digitalisera och automatisera granskningsprocessen samt utveckla fler och bättre digitala tjänster för ställföreträdare tillsammans med Sambruks medlemskommuner är viktiga prioriteringar för att klara ett ökande ärendeflöde.

Minst 200 ställföreträdare ska under 2024 delta på erbjudna utbildningar inom redovisning och e-tjänsten Provisum Ställföreträdare

Inom Höglandets överförmyndarnämnd finns cirka 550 godemän och förvaltare. För att uppnå nämndens mål inom granskning och digitalisering under 2024 är utbildningar för ställföreträdare inom redovisning och e-tjänsten Provisum Ställföreträdare framgångsfaktorer. Överförmyndarverksamheten ska under 2024 erbjuda både fysiska och digitala utbildningar.

Kommunstyrelse

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunkansli					
Kommunstyrelsen	4 132	3 410	3 871	3 871	3 871
Utvecklingsreserv	0	2 841	5 000	4 407	10 431
Oförutsett	0	650	650	650	650
Näringsliv	4 318	2 448	2 553	2 553	2 553
Kansli mm	9 393	10 437	9 764	9 764	9 764
Marksanering	10	0	0	0	0
EU-projekt	418	250	250	250	250
Bredband + IT	215	266	218	218	218
Flyktingsamordnare	12	6	0	0	0
hi:tech (Teknikens hus)	0	0	0	0	0
Summa	18 498	20 308	22 306	21 713	27 737
Ekonomikontor					
Ekonomiavdelning	10 579	12 203	12 673	12 673	12 673
Upphandlingsavdelning	3 989	4 951	5 239	5 239	5 239
Försäkringar	1 899	2 160	2 160	2 160	2 160
Summa	16 467	19 314	20 072	20 072	20 072
HR-kontor					
HR-kontoret	7 321	7 997	8 468	8 468	8 468
Löneavdelningen	5 686	5 810	5 814	5 814	5 814
Pensionsadministration	298	475	475	475	475
Kommunövergripande personalåtgärder	2 262	2 746	2 991	2 991	2 991
HR-systemet	5 405	2 695	3 128	3 128	3 128
Facklig verksamhet	727	713	758	758	758
Personalklubb	4	80	80	80	80
Rekryteringsenheten	1 172	5 051	3 459	3 459	3 459
Bemanningsenheten	0	0	0	0	0
Landsbygdsutveckling	320	0	0	0	0
Summa	23 195	25 567	25 173	25 173	25 173
Måltidsservice					
Måltidsservice	66 188	70 148	72 905	72 905	72 905
Summa	66 188	70 148	72 905	72 905	72 905
Kommunikationsavdelningen					
Kommunikationsenheten	6 564	8 097	7 266	7 266	7 266
Utveckling E-förvaltning	176	210	210	210	210
Konsument- och energirådgivning	159	131	170	170	170
Landsbygdsutveckling	387	0	0	0	0
Lotteritillstånd	-2	0	0	0	0
Post- o reproservice	1 150	1 106	1 203	1 203	1 203
Kontaktcenter	5 944	3 921	3 873	3 873	3 873
Summa	14 378	13 465	12 722	12 722	12 722

Fortsättning driftplan					
Utvecklingsavdelningen					
Utvecklingsavdelningen adm.	5 066	6 626	5 697	5 697	5 697
Utveckling E-förvaltning	170	350	390	390	390
Centrala IT-kostnader	391	385	385	385	385
Landsbygdsutveckling	0	1 157	1 184	1 184	1 184
EU-projekt	413	413	633	633	633
Miljö-hälsa och Hållbar utveckling	74	110	110	110	110
Summa	6 114	9 041	8 399	8 399	8 399
Ram kommunledningsförvaltningen	144 840	157 843	161 577	160 984	167 008
Lönerevision	0	515	50 589	107 959	170 521
Ram exklusive kapitalkostnader	144 840	158 358	212 166	268 943	337 529
Kapitalkostnader	-2 471	-3 138	-3 252	-3 252	-3 252
Extern ram	142 369	155 220	208 914	265 691	334 277

Investeringsplan

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier Kommunledningsförvaltningen					
Inventarier Kansliet	100	50	100	100	100
Utbildningssalar/Sammanträdesrum	50	50	50	50	50
Utveckling Hypergene	1 290	100	100	100	100
Nytt arkiv för digitala personalakter	0				
Webbutveckling	100	100	100	100	100
Inventarier Måltidsservice	960	700	615	620	0
Summa	2 500	1 000	965	970	350

Verksamhetsbeskrivning

Kontoren inom kommunledningsförvaltningen är en serviceorganisation till övriga kommunala verksamheter avseende kommunikation, kontaktcenter, personal, bemanning, rekrytering, ekonomi, upphandling, arkiv, samt stöd till den politiska organisationen.

Utvecklingsavdelningen utgör en strategisk funktion med kompetenser inom strategisk utveckling, e-utveckling, analys och prognos. Andra strategiska uppdrag är integration, näringslivsarbete och samhällsplanering. Måltidsservice uppdrag är att tillaga och servera måltider till barn, elever och äldre inom Vetlanda kommuns verksamheter enligt Livsmedelsverkets rekommendationer. Måltidsservice ska samverka med förskola och skola för att lära barn och elever att äta olika sorters mat och samverka med vård- och omsorg för att ge de äldre så bra förutsättningar som möjligt när det gäller ätandet av måltider.

Omvärldsanalys

Hotbilden mot Sverige i kombination med ökad risk för attacker mot IT miljön har på många sätt präglat de senaste åren och kommer prägla också de kommande åren. Återuppbyggnaden av det civila försvaret och ökat fokus på kontinuitetsplanering för att klara verksamheten utan tillgång på till exempel el och vatten och internetkommunikation kommer att vara viktiga frågor de närmsta åren. Informationssäkerhetsarbete och behovet av säker kommunikation ökar också.

Hög inflation och höga räntor påverkar också den kommunala ekonomin. Inbromsningen i ekonomin påverkar också byggnationen som påverkar många företag i Vetlanda kommun.

Kommunledningsförvaltningen har genom utvecklingsavdelningen sammanställt kommunens omvärldsanalys med olika trender som också är relevanta för kommunledningsförvaltningen. Hållbarhet är en global trend där hållbar bebyggelse och hållbar social utveckling med förbättrad integration är viktiga aspekter. Digitaliseringen berör alla våra verksamheter och är både en förväntan från omvärlden och en

möjlighet till förbättrad medborgarservice och effektivisering. Urbaniseringen påverkar våra möjligheter till utveckling och ökar vikten av att arbeta såväl med organisationens som platsens attraktivitet, attraktiva mötesplatser är också viktigt.

Fortsatt förändringsarbete krävs för att möta omvärldsförändringar som till exempel att vi kommer att ha fler att ge service till, höjda och nya krav på oss som organisation, konkurrens om kompetens och medarbetare. För att underlätta för organisationen att möta dessa omvärldsförändringar har förvaltningen initierat och driver en förändringsresa för hela kommunkoncernen där målet är att skapa en attraktiv, hållbart växande och nytänkande kommun. Förändringsresan innebär också att sprida den kommungemensamma värdegrunden som tagits fram, Mod - Glädje - Respekt - Tillsammans.

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning för näringslivet såväl som för kommunen. Satsningar inom vuxenutbildning för att fler som blir arbetslösa skall kunna utbilda sig och stå bättre rustade när konjunkturen vänder.

Samverkan är ett sätt att hantera de ekonomiska utmaningarna, antingen för att bli effektivare eller för att öka kvalitén med oförändrad kostnad. Flera samarbeten bedrivs inom Höglandsförbundet. Kommundirektörer och förvaltningschefer i medlemskommunerna undersöker tillsammans med förbundet nya områden. Förändringar inom gymnasieskolan fokuserar på gymnasieutbildningens koppling till behoven på arbetsmarknaden och ökat samarbete med närliggande kommuner för att hålla nere kostnaderna och bättre anpassa till arbetsmarknadens behov. Utredning har genomförts och beslut i frågan kommer till respektive kommunen under våren 2024.

Digitalt först är ett tankesätt som vi behöver etablera för att förenkla och effektivisera. Fortsatt implementering av samverkansavtal med höglandskommuner är grunden för ökad samverkan som skall leda till effektivare verksamhet. Portföljstyrning och gemensam utvecklingsprocess är under framarbetande.

Hållbarhetsarbetet i alla dimensioner är fortsatt högprioriterat. Arbetet med social hållbarhet samordnas via länsstyrelsen genom det enande mötet. Utanförskap som leder till misstro mot samhället och brist på tillit till samhällets institutioner utgör en stor utmaning. Ett hållbart och robust samhälle är en förutsättning för tillväxt och utveckling. Miljö genom klimatanpassning och cirkularitet. Social hållbarhet genom inkludering och stärkt integration.

Verksamhetsmätt/nyckeltal

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

Kommunfullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2035

Kommunstyrelsens mål - Vi får människor och näringsliv att utvecklas i Vetlanda

För att Vetlanda kommun ska nå sitt befolkningsmål krävs att både människor och näringsliv stimuleras till att fortsätta utvecklas. Det krävs en ökad inflyttning för att ha tillgång till rätt kompetens, men det krävs också att människor som redan bor eller flyttar till Vetlanda kommun stannar kvar. Det ställer i sin tur krav på en stimulerande livsmiljö, med attraktiva bostäder, rikare kultur- och nöjesliv och fler arenor där människor med olika bakgrund kan mötas.

Kommunfullmäktiges mål - Service i toppklass

Kommunstyrelsens mål - Vi går i takt med framtidens behov och utmaningar

I framtiden har Vetlanda kommun, liksom övriga Sverige, en allt äldre befolkning. Fler behöver den kommunala servicen och färre finns tillgängliga på arbetsmarknaden. Det ställer stora krav på att Vetlanda utvecklas i takt med invånarnas förändrade behov och att vi säkerställer att rätt kompetens och förutsättningar finns i våra verksamheter och i näringslivet. Vi söker aktivt samverkan för att uppnå positiva effekter.

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbarhet i alla led

Kommunstyrelsens mål - Vi bidrar till en hållbar utveckling för våra invånare och medarbetare

Våra invånare och våra medarbetare förväntas arbeta längre och det ställer höga krav på att arbetslivet är hållbart och stimulerande. Bor man i Vetlanda kommun eller arbetar i vår organisation ska tillvaron präglas av en hög livskvalitet och av ett så litet klimatavtryck som möjligt. Våra medborgare och medarbetare ska ha goda möjligheter till kompetensutveckling och utbildning för att i sin tur kunna bidra till den fortsatta utvecklingen av Vetlanda.

Riktning - Den nytänkande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Nytänkande och livslångt lärande

Kommunstyrelsens mål - Vi skapar en kultur med nyfikenhet och förändringsvilja

För att kunna utvecklas till att bli den organisation Vetlanda kommun måste vara i framtiden krävs att vi arbetar aktivt och systematiskt med förändrings- och innovationsarbete. Vi leder och stöttar i det arbetet, med tydlighet och med utgångspunkt i medborgarens behov. Den digitala kompetensen hos den enskilda medarbetaren behöver också öka, då framtidens utmaningar kräver en avsevärt högre digital mognad

Avgift kommunalförbund och övriga gemensamma verksamheter

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Avgift HRF, Höglandets Räddnings-tjänstförbund	36 843	37 461	39 847	39 847	39 847
Avgift HF, Höglandsförbundet	2 996	4 720	4 767	4 767	4 767
Avgift Höglandets Överförmyndar-verksamhet	3 108	3 594	3 740	3 740	3 740
Ram inklusive kapitalkostnader	42 947	45 775	48 354	48 467	48 580
Kapitalkostnader					
Extern ram	42 947	45 775	48 354	48 467	48 580

Verksamhetsbeskrivning

Vetlanda kommun ingår i Höglandets Räddnings-tjänstförbund tillsammans med Nässjö kommun. Förbundet bedriver primärt räddningsverksamhet men även sotning, brandskyddskontroll och annan relaterad verksamhet.

Närmare beskrivning av verksamheten återfinns i förbundets egen verksamhetsredovisning. Kostnaderna fördelas efter folkmängd i respektive medlemskommun.

Vetlanda kommun ingår också i Höglandsförbundet tillsammans med Aneby, Eksjö, Nässjö och Sävsjö. Syftet med förbundet är att stärka den regionala utvecklingen och kompetensutvecklingen på Höglandet, att arbeta med familjerättsfrågor samt att marknadsföra regionen.

I förbundet finns även den gemensamma driftorganisationen för IT (HIT) för de i förbundet ingående kommunerna. Denna verksamhet finansieras inte via avgiften ovan utan faktureras medlemskommunerna utifrån nyttjandet.

För övrigt finns en utvecklingsplan som närmare preciserar vilka projekt förbundet ska arbeta med. En närmare beskrivning av förbundets verksamhet framgår av förbundets egen verksamhetsredovisning.

Höglandets överförmyndarverksamhet är ett höglandssamarbete som bedrivs som gemensam nämnd i Vetlanda kommun. Denna budget utgår Vetlandas andel av den gemensamma nämndens verksamhet. Mer information finns under Höglandets överförmyndar-verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kultur- och fritidsnämnd	242	247	307	307	307
Administration kultur- och fritidsförvaltningen	3 643	4 127	4 296	4 296	4 296
Bad och gym	2 981	2 925	3 358	3 358	3 358
Bibliotek	9 595	10 282	10 456	10 456	10 456
Fritidsgårdar	2 154	2 587	2 477	2 477	2 477
Idrotts- och fritidsanläggningar	7 458	7 816	7 871	7 871	7 871
Kulturverksamhet	1 228	1 414	1 574	1 574	1 574
Museum	3 411	3 486	3 813	3 813	3 813
Stöd till föreningar och studieorganisationer	6 740	6 783	6 733	6 733	6 733
Ram inklusive kapitalkostnader	37 453	39 667	40 885	40 885	40 885
Kapitalkostnader	-1 222	-1 242	-1 807	-1 807	-1 807
Extern ram	36 231	38 425	39 078	39 078	39 078

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier, kultur och fritid	60	60	20	60	60
IT-utveckling, bibliotek	400	30	30	30	30
Konst, museum	170	170	170	170	170
Inventarier, museum	60	70	70	70	70
Underhåll offentlig konst	5	100	100	100	100
IT-utveckling, museum	0	30	30	30	30
Inventarier, fritidsgård	30	30	30	30	30
Anläggning, inventarier	0	150	100	150	100
Inventarier, Bad & Gym	275	75	75	75	75
Taklyft ev blivande gymnastikhall		285			
Summa	1 000	1 000	625	715	665

Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden driver en bred egen verksamhet med bibliotek, museum, fritidsgård, bad- och gymverksamhet, allmän kulturverksamhet, badplatser, lekplatser, övrigt friluftsliv, folkhälsa och föreningsstöd. Via ett brett föreningsstöd stöttar kultur- och fritidsnämnden föreningslivet både vad gäller den dagliga verksamheten och vad gäller investeringar; kultur- och fritidsnämnden vill fortsätta stimulera föreningslivet att själv ta ansvar för ägande och drift av fritidsanläggningar.

Nämndens ambition är att alla ska ha möjlighet till ett meningsfullt och aktivt liv i kommunen, utifrån sina personliga förutsättningar. Barn och unga står i

centrum, vilket märks i bland annat utformningen av föreningsbidragen.

Kultur- och fritidsnämndens ambition är att skapa goda förutsättningar för ett aktivt kultur- och fritidsliv genom att både säkra ett brett och blomstrande föreningsliv, genom att tillhandahålla ett brett utbud i egna verksamheten och genom att bidra till en infrastruktur för kultur- och fritidslivet i stort.

Omvärldsanalys

I tider av oro och instabilitet i världen är desinformation ett väl använt redskap, det har blivit tydligare än någonsin under senare tid. Med sociala medier som kanal kan den som vill sprida en alternativ världsbild, och i den typen av desinformationsverksamhet blir

också AI, artificiell intelligens, ett effektivt verktyg. Bibliotek och museer har en viktig roll som förvaltare av sanningen och som kunskapsförmedlare kring hur desinformation används och det gäller också Vetlanda kommuns huvudbibliotek, filialer och bokbuss under de närmaste åren.

I tider av oro och instabilitet är det också av stor vikt att det finns trygga och kreativa miljöer där människor kan vila från det som upplevs hotfullt och nedbrytande i vår omvärld. I ett samhälle där stressen och den psykiska och fysiska ohälsan ökar är det dessutom viktigt att det i samhället också finns utbud av aktiviteter som är fria från krav på prestationsnivåer och som är konstruerade för att möta individens behov. Kultur- och fritidssektorn bedriver verksamheter som till stor del fungerar så. Kultur- och fritidssektorn har i ökad utsträckning blivit en sektor som inte bara är förebyggande i förhållande till folkhälsan utan också kan vara läkande när symptomen uppstått hos individen. Hälsocenter och kulturunderstödd rehabilitering är exempel på verksamheter som är klart uttryckta hälsosatsningar medan exempelvis museets satsning på kreativt skapande inom olika konstarter - som naturligtvis har ett stort egenvärde - är exempel på en verksamhet som indirekt påverkar hälsan, vilket forskningen ger ett klart stöd för.

De senaste årens stök av barn- och ungdomar i flera verksamheter har minskat, sannolikt som en följd av det väl fungerande konceptet med kontrakt, som praktiseras på både fritidsgården och baden. Det blir tydligt för barn och ungdomar och också för föräldrarna vilka regler som gäller. En utmaning för kultur- och fritid blir att kunna bedriva en verksamhet som är trygg och lugn för dem som vill vara en del av den samtidigt som även stökiga barn och ungdomar kan bli sedda och få det stöd de behöver för att kunna få ett bra liv. Arbetet i projektet Bästa platsen tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen blir en väg att nå dit genom tidiga insatser som ska omfatta barnet redan från tidiga år.

Alltjämt saknas en anpassad lokal för scenkonsten vilket är ett hinder för ett varierat utbud med såväl lokala kulturuttryck som evenemang med riksartister. Withalaskolan har en bra publikkapacitet men delvis skymd sikt. Den saknar fasta loger, smidig inlastning och utrymmen för förvaring av scenografi och scenkläder. Tillgängligheten för funktionsvarierade är högst bristfällig och inte jämställd.

Verksamhetsmått/nyckeltal

Nyckeltal	2021	2022	2023	2024	2025
Lån kommunala bibliotek, antal /inv	5,4	5,8	6,2	6,6	6,6
Deltagartillfällen idrottsföreningar/inv 13-16 år	27	28	29	30	31
Allmän kultur:					
Vuxenarrangemang	56	58	56	56	56
Barnkultur, teater m fl	14	24	24	24	24
Bibliotek:					
Barn- och ungdomsaktiviteter	88	156	156	156	156
Vuxenaktiviteter	20	55	55	55	55
Utlåning, totalt antal lån	157 195	161 177	162 000	150 000	170 000
Besök på huvudbiblioteket	85 317	108 514	110 000	110 000	120 000
Museum:					
Besök på Vetlanda museums utställningar	7 599	13 219	10 000	10 000	10 000
Bad & Gym:					
Antal besökare	40 276	56 493	42 000	76 000	76 000
Idrottsanläggningar:					
Antalet uthyrningstimmar	8671	10 684	11 000	11 500	12 000
Fritidsgården Zonen:					
Antal besökare per kväll	90	111	110	110	110

2021 avser utfall. 2022-2025 utgör uttryck för bedömning/ambition.

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

**Kommunfullmäktiges mål -
30 000 invånare år 2035**

Nämndens mål

Skapa goda förutsättningar för ett inkluderande föreningsliv med stor bredd

Skapa ett bredare utbud av aktiviteter som bidrar till social hållbarhet

**Kommunfullmäktiges mål -
Service i toppklass**

Nämndens mål

Erbjuda lättillgänglig service anpassad efter användarnas behov

Riktning - Den hållbart växande kommunen

**Kommunfullmäktiges mål -
Hållbarhet i alla led**

Nämndens mål

Arbeta inom Bästa platsen för att barn och unga ska uppnå förbättrade skolresultat, förbättrat psykiskt och fysiskt mående, samt högre delaktighet i samhällslivet

Riktning - Den nytänkande kommunen

**Kommunfullmäktiges mål -
Nytänkande och livslångt lärande**

Nämndens mål

Utveckla befintliga mötesplatser och skapa nya

Teknisk nämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nämnd- och styrelseverksamhet	331	437	445	445	445
Fysisk och teknisk planering, och bostadsförbättring	11 065	14 342	12 158	12 158	12 158
Gator, vägar och parkering	29 140	30 472	31 983	31 983	31 983
Parker	11 860	11 308	11 644	11 644	11 644
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	460	360	360	360	360
Idrotts- och fritidsanläggningar	10 282	8 500	9 910	9 910	9 910
Insatser till personer med funktionsnedsättning	4 541	3 500	3 500	3 500	3 500
Arbetsmarknadsåtgärder	-427	-70	-118	-118	-118
Arbetsområden och lokaler	107	33	665	665	665
Kommersiell verksamhet	-3 048	-3 568	-3 604	-3 604	-3 604
Bostadsverksamhet	-1 946	-2 168	-2 248	-2 248	-2 248
Gemensamma lokaler	86 784	91 112	98 660	98 660	98 660
Gemensamma verksamheter	-163	0	0	0	0
Ram inklusive kapitalkostnader	148 986	154 258	163 355	163 355	163 355
Kapitalkostnader	-5 196	-5 323	-5 790	-5 790	-5 790
Extern ram	143 790	148 935	157 565	157 565	157 565

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier, bilar och maskiner	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Mindre investeringar fastighet	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Förvaltningsfastigheter	0	0	0	0	0
Kultur- och fritidsfastigheter	4 270	700	70	200	70
Skolfastigheter	81 500	113 500	20 000	44 000	0
Servicehus och äldreboenden	7 000	8 000	10 000	20 000	10 000
Gator, vägar och park	13 000	14 000	14 000	14 000	14 000
Exploatering	18 500	18 500	18 500	18 500	18 500
Summa	144 270	174 700	82 570	116 700	62 570

Verksamhetsbeskrivning

Tekniska kontorets uppdrag är att svara för samhällsbyggnadsprocessen från inledande skeden med planläggning och kontakter med näringsliv/privatpersoner till byggande av kommunala anläggningar och dess förvaltning. Vi gör även arbeten på uppdrag av våra kommunala bolag, i första hand Njudung Energi.

Verksamheten är organiserad på följande avdelningar: Plan, Mark och exploatering, Gata och park och Fastighet.

Omvärldsanalys

Budgetförutsättningar

Ramförstärkning i nämndens budget är 5500 tkr inklusive uppskrivning för övriga kostnader.

I budgetförslaget antas att inget statligt elstöd kommer att ges. I år erhöll nämnden 8 000 tkr i statligt elstöd.

Nästa år blir andra året med kraftigt höjda priser i förhållande till budgetutrymmet. Enbart prisökningar bedöms till 12 mnkr i driftverksamheten. Exempel på bedömda kostnadsökningar nästa år är el fastigheter 4750 tkr, el vägbelysning 1300 tkr, fjärrvärme 2100 tkr, pellets, 900 tkr, olja 600 tkr och vatten/avlopp 650 tkr.

Utrymme för underhåll i investeringsbudgeten för byggnader och gator är lägre än redovisat behov.

För utökade ytor av lokaler, gator och parker har vi redovisat ökade driftkostnader på 3350 tkr. Samtidigt innebär genomförda investeringar i både nya och gamla lokaler effektivare drift. För hela vårt fastighetsbestånd bedömer vi en besparing de senaste åren på 3500 tkr.

Redovisad driftbudget innebär neddragningar i verksamheten som bedöms vara acceptabla ett enstaka år men som långsiktigt inte är hållbart för nämndens verksamhet.

Personal

Personalbudget har minskats något utifrån erfarenhet från tidigare år. Åtgärden grundar sig på minskade kostnader vid sjukskrivningar och ledigheter.

Minskning av bemanningen har diskuterats som en besparingsåtgärd. Möjligheten är begränsad vilket ska ses i ljuset av att nämnden har ökat sitt uppdrag på senare år utan att öka personalantalet. Minskning av administrativ personal och vikarier har redan tidigare genomförts.

Sett till omsättningen i fastighets- och gata/parkverksamheten är personalkostnaderna den mindre delen, 20 respektive 30% för de två avdelningarna. Flera tjänster är finansierade helt eller delvis i investeringsprojekt och uppdragsverksamhet.

Efter en omorganisation under året har en avdelningschefsbefattning tagits bort vilket också ingår som en besparing i redovisad budget, 900 tkr. Samtidigt förstärks behovet av utökning av två tjänster inom projektledning för anläggningsjobb och handläggare mark/exploatering, vilka tills vidare avvaktas. Rekryteringsbehovet beror på vilken takt vi ska hålla för nya exploateringsområden och försäljningar av fastigheter.

Beroende av prognoser under våren kan neddragning av säsongsanställningar och sommarvikarier bli aktuellt, vilket leder till minskat underhåll och minskad skötsel av parker, skolgårdar och badplatser.

Övriga åtgärder

Särskilt driftsbidrag till enskilda vägar betalas ut av Trafikverket där kommunens lägger till 30 procent av den totala kostnaden. I år bedöms kostnaden för kommunen bli 1 100 tkr och beröra 3–4 ansökningar. Beroende på nästa års bidragsansökningar och utvecklingen av nämndens ekonomi kan frågan komma att lyftas under nästa år som en besparingsåtgärd.

Fönsterputsning kommer minskas nästa år. Totalt putsas normalt 20 000 fönster en eller två gånger per år. Fönster vid äldreboenden putsas två gånger men minskas till en gång. Besparingen är 250 tkr. Beroende

på hur prognosen ser ut i början av året kan ytterligare neddragning bli aktuellt där vi inte putsar fönster alls nästa år vilket innebär ytterligare besparing på 350 tkr.

Ambitionen att utveckla kommunens vandringsleder pausas eftersom denna verksamhet hade behövt budgetförstärkning.

I övrigt har budget minskats brett över verksamheten inom driftverksamhet och administration motsvarande ca 2 000 kr. Exempel är minskade lagningar av asfalt, minskad kantslätter och minskat utbyte av vägmärken.

Framtida åtgärder

Åtgärder som också påverkar nämndens budget är förändrat behov verksamhetslokaler. Beroende på exempelvis antalet förskolor eller paviljonger påverkas även nämnden ekonomi.

Nämnden kommer att återkomma med behov av investeringsmedel för energieffektivisering och kostnadsbesparingar. Vi har 6 anläggningar som idag värms med pellets vilket är dyrt och arbetsintensivt. I anläggningarna används oljeeldning som backup vilket vi också ska komma ifrån. Mest angeläget är Brobygården där pellets bör bytas till bergvärme. Investeringen bedöms till 4-5 mnkr och den årliga driftbesparingen till 400 tkr.

Fortsatt avyttring av fastigheter är också angelägen. Högst i prioritet är Stocken och fd Vikingbed i Landsbro.

Verksamhetsmått/nyckeltal

Redovisning återkommer vid bokslutet.

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

Kommunfullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2035

Nämndens mål

Vi bygger en attraktiv, trygg och hållbar kommun

Det uppnår vi genom rätt plan- och markberedskap för ett hållbart samhälle. Vi minskar klimatavtrycket och bygger utifrån ett livscykelperspektiv. Vi säkerställer god tillgång till attraktiva mötesplatser och bostadsnära natur. Vi bevarar och utvecklar biologisk mångfald och tillgång till upplevelserik natur. Vi samverkar för en trygg kommun.

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbarhet i alla led

Nämndens mål

Vi säkerställer god hushållning med resurser i verksamheten

Tekniska kontoret präglas av god hushållning med resurser i verksamhetens olika delar. Det uppnår vi genom aktivt underhåll för att förvalta det vi har byggt. Vi har rätt dimensionering av lokaler för Vetlanda kommuns verksamheter genom att verka för effektiva lösningar och mindre ytor. Vi har effektiva och klimatsmarta fordon och resor.

Riktning - Den nytänkande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Nytänkande och livslångt lärande

Nämndens mål

Vi har en nytänkande arbetsplats där medarbetare trivs och utvecklas

Vi möter framtidens behov och utmaningar. Vi ger förutsättningar för lärande och utveckling för våra medarbetare. Vi erbjuder en organisation där medarbetare känner sig trygga och mår bra.

Barn- och utbildningsnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Barn- och utbildningsnämnd	602	740	750	750	750
Kulturskola	4 514	6 172	6 649	6 649	6 649
Förskoleverksamhet	127 017	140 168	132 325	132 325	132 325
Grundskola, fritidshem, förskoleklass	252 492	268 956	293 719	293 719	293 719
Mottagningsenhet flykting	1 580	1 568	1 600	1 600	1 600
Anpassad grund- och gymnasieskola	16 470	18 574	20 436	20 436	20 436
Gymnasieskola	88 688	89 020	91 090	91 090	91 090
Vetlanda lärcentrum	23 403	23 229	22 294	22 294	22 294
Skolskjuts	29 736	28 575	29 500	29 500	29 500
Resurscentrum inklusive Komback	19 611	22 611	24 115	24 115	24 115
Central ledningsorganisation	41 766	46 967	46 529	46 529	46 529
Administration BoU	33 162	36 258	37 839	37 839	37 839
Ramjustering				10 000	5 000
Ram inklusive kapitalkostnader	639 041	682 838	706 846	716 846	711 846
Kapitalkostnader	-6 204	-7 524	-8 916	-8 916	-8 916
Extern ram	632 837	675 314	697 930	707 930	702 930

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Reinvesteringar för inköp av utrustning	4 000	3 500	4 000	4 000	4 000
IKT- Ljud och bild	1 900	1 000	2 000	2 000	2 000
Inventarier Kvillsfors skola		1 000			
Inventarier Landsbro skola f-6		500			
Inventarier Ekenässjöns skola	1 700				
Inventarier Korsberga skola	600				
Inventarier Tomaslundsskolan	5 300				
Inventarier Withalaskolan	500				
Inventarier Njudungs gymnasieskola		5 000			
Inventarier ny förskola centralorten				1 200	
Summa	14 000	11 000	6 000	7 200	6 000

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten inom Barn- och utbildningsnämnden styrs av nationella lagar, förordningar, läroplaner och andra reglerande dokument. Det grundläggande uppdraget är att skapa verksamheter där varje barns och elevs individuella behov, möjligheter och förutsättningar kan mötas och bemötas på ett sådant sätt att barnet och eleven ges möjlighet att växa, utbildas och bildas så långt det bara är möjligt. Vi ska stimulera till lärande i en trygg miljö där varje elevs individuella behov står i fokus. Inom Barn- och utbildningsnämnden pågår många processer i denna riktning.

Nämnden inrymmer verksamheter för våra medborgare i alla åldrar, från ettåringen till den vuxne, i form av förskola, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, sarskola, musikskola och vuxenutbildning i olika former.

Vi har i grunden en stabil organisation med struktur, rutiner och många stödfunktioner. Verksamheten präglas av stort engagemang och kompetens och inom verksamheter råder stor samsyn. Vi lär av varandra och har ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete.

Omvärldsanalys

Det händer fortsatt mycket på nationell nivå rörande frågor som hör till verksamheterna inom Barn- och

utbildningsnämnden. Statliga beslut och satsningar reglerar betydande delar av vår verksamhet och det kan ofta vara svårt att förutsäga hur framtiden blir. Statsbidrag kommer och försvinner och det är många gånger svårt att rusta vår organisation, så att den svarar upp mot de krav och motkrav som ställs för vissa av dessa statsbidrag. Ett exempel på detta är skolmiljarden som var ett riktat stadsbidrag vi erhöll fram till 2022. Det påverkar våra högstudier och vår gymnasieskola som fortfarande har en studieskuld kopplat till pandemin.

Vi har fortfarande betydande utmaningar att rekrytera utbildad personal. Det gäller såväl förskollärare, lärare, chefer och personal inom elevhälsans uppdrag. Belastningen på befintlig och behörig personal ökar med svårigheten att rekrytera och det finns utmaningar att erbjuda en likvärdig utbildning. Personalomsättning bland behöriga pedagoger har legat på låga nivåer de senaste åren, men vi behöver fortsätta att vårda de medarbetare vi har i vår organisation, så att de trivs och mår bra och blir goda ambassadörer och kan locka till sig fler kollegor. Ett aktivt arbete med kompetensförsörjning, kompetensutveckling och kompetensomvandling är nödvändigt för att hålla de nivåer på behörighet vi har idag. Vi saknar omkring 200 behöriga, barnskötare, förskollärare och lärare i vår organisation.

Många investeringsprojekt är i gång eller är i slutfasen, men det föreligger fortfarande ett behov av att rusta upp flera av våra lokaler inom grundskolan f-6. Kostnaderna för extern inhyring av paviljonger i förvaltningen är fortfarande hög, så planerade byggnationer är viktiga att genomföra. Vårt gymnasium står inför ett behov av utökning och översynen av våra lokaler visade på att vi behöver komplettera med en

nybyggnation. Elevökningen för gymnasiet börjar 2024, så det är angeläget att byggnationen kommer i gång.

Under andra halvan av 2022 har inflyttningen av barn i förskola och elever i grundskolans tidiga år avstannat och vi ser en liten minskning av antalet elever och barn. Eventuellt kan det var kopplat till att antalet varsel i kommunen har ökat och vid ekonomiskt sämre tider prioriteras viss barnomsorg bort.

Vi behöver fortsätta arbeta med att vända de sämre resultaten i skolans senare år. Satsning i budgeten 2022 mot grundskolans senare år gav inga snabba resultat, men med bättre förutsättningar är vår förhoppning att måluppfyllelsen på sikt blir bättre.

Barn- och utbildningsnämnden har under lång tid satsat på digitalisering och förutsättningarna för en likvärdig digital miljö. Detta har medfört att vi har goda förutsättningar vad gäller digitala verktyg, men den digitala transformationen måste fortsätta och skapa förutsättningar för skolutveckling och en mer likvärdig förskola och skola.

Att fortsätta samarbetet med höglandskommunerna inom digitaliseringen för att kunna arbeta mer effektivt är självklart, men vi behöver även se om det finns andra samarbetsområden som skulle göra oss med kostnadseffektiva. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen är verksamheter som utifrån ett höglandsperspektiv har höga kostnader. Vår gymnasieskola är i jämförelse kostnadseffektivare än våra grannkommuner, men Njudungsgymnasiet har dock ändå kapacitet att fylla upp sina program med fler elever och därmed bli ännu effektivare. Det är viktigt att fortsätta arbetet mot en ökad samverkan under 2023 och framåt.

Verksamhetsmått/nyckeltal

Nyckeltal	Utfall
Antal inskriva barn i förskolan (kommunal och fristående) exklusive pedagogisk omsorg	1 290
Antal inskriva barn i fritidshem (kommunal och fristående) inklusive grund- och gymnasiesärskola	1 138
Antal inskriva barn i pedagogisk omsorg (kommunal och fristående)	53
Antal inskriva barn i förskoleklass (kommunal)	340
Antal elever i grundskolan 1-6 (kommunal) inklusive integrerad särskola, exklusive grundsärskola	2 029
Antal elever i grundskolan 7-9 (kommunal) inklusive integrerad särskola, exklusive grundsärskola	988
Antal elever i särskolan (grund samt gymnasie exklusive elever från annan kommun)	56
Antal elever i Njudungsgymnasiet (folkbokförda i Vetlanda kommun) exklusive gymnasiesärskola	782
Antal elever i gymnasiet från annan kommun (inklusive särskola)	219
Antal gymnasieelever studerande på annan ort (folkbokförda i Vetlanda kommun) inkl gymnasiesärskola	179
Antal elever inskriva i kulturskolan	348
Antal från Vetlanda kommun på Vetlanda friskola f-9	96
Antal heltidsstuderande inom vuxenutbildningen (helårsplatser)	251

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

**Kommunfullmäktiges mål -
30 000 invånare år 2035**

Kommunfullmäktiges mål - Service i toppklass

Lärande och utveckling

Alla barn och elever möter en undervisning som leder till lärande och utveckling.

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbarhet i alla led

Nämndens mål

Trygghet och studiero

Alla barn och elever möter en utbildning som präglas av trygghet och en undervisning som präglas av studiero.

Kompensatorisk kunskapsutveckling

Alla barn och elever möts av en undervisning där de kan utvecklas så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar samt att icke påverkbara förhållanden som kön, etnicitet och social bakgrund inte ska vara faktorer för kunskapsutveckling.

Riktning - Den nytänkande kommunen

**Kommunfullmäktiges mål -
Nytänkande och livslångt lärande**

Nämndens mål

Lärande och utveckling

Alla barn och elever möter en undervisning som leder till lärande och utveckling.

Vård- och omsorgsnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Administration vård- och omsorgs-förvaltningen	28 061	38 365	35 164	35 164	35 164
Bemanning	10 167	11 444	11 540	11 540	11 540
Färdtjänst	186	200	200	200	200
Hemsjukvård	57 030	59 702	61 018	61 018	61 018
Hemtjänst	103 253	107 579	108 222	108 222	108 222
Korttidsvård	16 599	16 382	18 383	18 383	18 383
Insats enl. LSS	141 934	143 419	152 513	152 513	152 513
Myndighetskontor	9 770	10 471	10 520	10 520	10 520
Vård- och omsorgsnämnd	787	807	816	816	816
Insats enl. SOL	20 909	22 420	20 047	20 047	20 047
Särskilt boende	142 035	145 206	151 724	151 724	151 724
Äldreomsorg, övrig verksamhet	8 911	12 652	14 429	14 429	14 429
Övrig verksamhet	2 734	4 036	3 234	3 234	3 234
Ramjustering				2 000	12 000
Ram inklusive kapitalkostnader	542 376	572 683	587 873	589 873	599 873
Kapitalkostnader	-1 884	-1 884	-2 173	-2 173	-2 173
Extern ram	540 492	570 799	585 700	587 700	597 700

Kapitalkostnaderna är inte beräknade för 2024. Det innebär att beloppen för verksamheterna för 2024 och framåt kommer att tillföras kapitalkostnader i ett senare skede. Den externa ramen är dock jämförbar mellan åren.

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier vård och omsorg	250	250	250	250	250
Inventarier särskilt boende	150	100	150	150	150
Elcyklar VO	55	50	55	55	55
Specialsängar	550	600	650	650	650
Madrasser	235	-	-	300	200
Inventarier LSS-boende	300	-	-	300	-
Inventarier boendemiljö	400	-	1 500	-	-
Robotdammsugare	60	-	-	-	60
Personliftar	-	-	-	-	150
Summa	2 000	1 000	2 605	1 705	1 515

Verksamhetsbeskrivning

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde är till största delen reglerat av lagstiftning genom till exempel socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera.

Nämnden beslutar om behovsbedömda insatser till brukare utifrån aktuell lagstiftning. Insatserna kan till exempel verkställas som särskilt boende för äldre (SoL),

boendestöd till personer med psykisk funktionsnedsättning (SoL) och boende enligt LSS. Insatserna varierar efter den enskildes behov. Beviljade insatser måste vara verkställda och i gång inom tre månader och kan nämnden inte verkställa inom den perioden så finns det risk att förvaltningsrätten utdömer ett vite. Nämnden har ett betydande ansvar för den del av hälso- och sjukvården där kommunen är huvudman. Det finns cirka 1 000 medarbetare i vård- och omsorgsförvaltningen.

Omvärldsanalys

Vård- och omsorgsnämnden har efter arbete med nuläge och analys av omvärld valt att lyfta tre områden som är kopplade till fullmäktiges mål. De tre områdena är kompetensförsörjning, en hållbar ekonomi och utveckling av välfärdsteknik/digitalisering.

Nämnden ser att 2024 och framåt kommer kompetensförsörjning bli en stor utmaning och har det som högsta prioritet. Det kommer att krävas alternativa lösningar för att höja kompetensen och öka kunskaperna i svenska språket. Nämnden ser att vi har ett större behov av personal än vad som finns att tillgå. Utbildad vårdpersonal är och kommer att vara svårt att rekrytera. Som en del i arbetet med kompetensförsörjning har förvaltningen erhållit statliga medel i form av "Äldreomsorgslyftet", en utbildningssatsning för de som inte har en komplett undersköterskeutbildning. Regeringen har utlovat statliga medel för åren 2024 - 2026 vilket ger möjlighet att utbilda fler medarbetare.

Det kommer vara svårt att hitta personal med adekvat utbildning för förvaltningens olika professioner och då framför allt de som arbetar närmast brukaren. Det finns en risk att det blir en lägre kompetens på de medarbetare som möter brukaren då det inte utbildas tillräckligt med undersköterskor. Den genomsnittliga kompetensnivån bland medarbetare riskerar att bli lägre. Tillsammans med HR/rekryteringsenheten pågår ett arbete med att hitta former för att rekrytera medarbetare till vård och omsorg.

Arbetet med ekonomin och framför allt en "hållbar" ekonomi är ett prioriterat område. De sista åren har det varit positiva bokslut och så ser det ut också 2023. Läget förändras under 2024, vi får en minskad budgetram utifrån det beslut som togs i juni månad med anledning av det ekonomiska läget i kommunen. EU-regeln om bland annat 11-timmars dygnsvila som infördes 1/10 2023 ser idag ut att generera stora kostnader från 2024 och framåt. Förvaltningen kommer fortsätta att "skruva" i arbetet med 11-timmars för att få en kostnadseffektiv lösning.

Nämnden har ju under flera år kunnat finansiera olika verksamheter och projekt med statliga medel som varit riktade mot äldreomsorgen och på så sätt kunnat få ett visst överskott. Nämndens uppfattning är att år 2024 och framåt blir svårare att få en ekonomi som visar på balans. Det finns fortfarande oklarheter kring statliga medel inför 2024 dvs. vilka bidrag kommer vara möjliga att söka för att kunna användas i verksamheten.

"God vård och omsorg om äldre" är ett statsbidrag som är riktat mot äldre. Det är ett bidrag på cirka 13 miljoner som 2024, ev. längre, fortsätter vara riktat mot äldre. Det innebär att kommunen ska rekvirera,

återrapportera samt eventuellt återbetala det som inte nyttjats inom ramen för bidraget. Under 2024, ev. längre, bedömer nämnden att bidraget till största del kan användas till att finansiera delar som inte ryms inom ram, men ändå inom bidragets regelverk.

Nämnden har stora kostnader för övertid hos medarbetarna. Till största del beror det på svårigheter att rekrytera vikarier. Förvaltningen arbetar med att minska övertiden men det har varit svårt att komma till rätta med problemet men arbetet fortsätter.

Det vi med säkerhet vet är att personer som är 80 år eller äldre kommer att öka och en del av dessa kommer att vara i behov av olika insatser från nämnden. Det kommer att vara fler personer som behöver insatser något som också ökar kostnaderna. Insatserna kan vara i form av hemtjänst alternativt särskilt boende för äldre. Den befolkningsutveckling vi står inför med fler äldre kommer att bli en mycket stor utmaning för nämnden. Mycket tyder på att det kommer att finnas ett behov av ytterligare platser inom särskilt boende, någon gång efter 2025. Det finns en äldreomsorgsplan som är antagen och i den beskrivs vikten av att arbeta proaktivt, ett arbete som påbörjats för att fortsätta 2024. Detta arbete är också kopplat till "Bästa platsen". Nämnden anser att det är viktigt att arbete sker för att det ska finnas mellanboendeformer i form av trygghetsboende och seniorboende. Det är boendeformer som för nämnden är resurseffektiva då bland annat resor mellan brukare minimeras.

Hemtjänsten kommer att fortsätta arbetet med att hitta en mer effektiv organisation under 2024, framför allt i stadsgrupperna då vi kan konstatera att flera av landsbygdsgrupperna redan har hittat ett bättre arbetssätt. Verksamheten arbetar också med att få en bättre kontinuitet. Den ersättning som hemtjänsten erhåller för varje utförd timme kommer ses över för att eventuellt behöva höjas för att kunna täcka de faktiska kostnaderna.

Vidare arbetar nämnden med att kunna möta upp med vård och omsorg i hemmet när brukare/patienter är utskrivningsklara från sjukhuset. Omställningen till att vård av brukare/patienter ska ske på rätt vårdnivå, "Nära vård", pågår och för med sig att den kommunala och regionala primärvården kommer att få ett betydligt större ansvar. Mer av hälso- och sjukvård kommer flyttas från sjukhus till primärvården. För kommunen som huvudman för en del av primärvården, den kommunala hälso- och sjukvården, kommer det innebära att det måste finnas medarbetare som har rätt kompetens för uppdraget. För nämndens del är det framför allt undersköterskor och legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som är viktigt. Omställningen kommer succesivt kräva en högre täthet av hälso- och sjukvårdspersonal.

Funktionshinderomsorgen kommer fortsätta arbetet med den antagna utvecklingsplanen under år 2024. Handlingsplanen för boendeutveckling kommer att vara viktig då det på flera gruppboende identifierats att boendet inte lever upp till de krav som ställs på en bostad enligt LSS. Det ses att det är brister i den fysiska miljön/lokalerna. Vid brandtillsyn har räddningstjänsten haft påpekande då det gäller utrymningsvägar vid brand. Om detta då gäller externa lokaler kan det bli kostsamt för förvaltningen att iordningställa godkända utrymningsvägar. Det planeras för en ny gruppboende 2024/25 och därefter ses behovet av ytterligare en gruppboende. Inom funktionshinderomsorgen ses ett behov av kompetensutveckling av medarbetarna för att möta upp framtida behov, nya grupper av brukare. Förvaltningen kommer att efter årsskiftet redovisa resultatet av en ny inventering av framtida behov inom LSS-boende.

Det finns ett förslag på att all assistans enligt LSS ska bli statlig från och med 1/1 2026 och att staten också tar över kostnader för sjukersättning till medarbetare. Idag betalar kommunen all sjukersättning oavsett utförare av assistans. Det är oklart vad det betyder för nämnden, det är dock uttalat att finansiering av förändringen kommer att ske genom justeringar i utjämningsystemet.

Målgrupperna förändras och förvaltningen ser att det identifieras behov som inte setts tidigare. Det är fler

yngre som har någon form av neuropsykiatrisk diagnos med LSS-tillhörighet och samtidigt har både psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. Det blir ofta omfattande och komplexa behov som ska tillgodoses och det är inte alltid att kommunen kan möta dessa behov. Det är ofta komplexa ärenden där Barn- och utbildningsförvaltningen väljer en annan skola för att tillgodose elevens behov. Skolan är som regel placerad utanför Vetlanda kommun och det är nämndens ansvar att ordna med boende till eleven.

Samarbetet mellan högländskommunerna fortsätter och det finns ett förslag framtaget att avgiftshantering (Combine) inom nämndens ansvarsområde kommer att hanteras av Högländsförbundet med placering i Nässjö. Förändringen genererar en viss ökad kostnad för förvaltningen. Vetlanda har idag en effektiv avgiftshantering och är ej heller sårbara då hanteringen är fördelat på flera personer.

Det har införts flera digitala lösningar i verksamheten och den närmaste tiden är viktig att använda för att höja medarbetarnas kompetens inom området. Kompetens inom området är viktig för att kunna nyttja systemen på ett optimalt sätt. Nämnden har antagit en utvecklingsplan inom området och handlingsplaner kommer att tas fram för det framtida arbetet.

Verksamhetsmätt/nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
VO Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare		883 089	843 111	861 933	775 971
VO Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)		3,80%	4.40%	4.50%	6.60%
VO Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg %		-3,70%	-2.30%	-0.80%	2.60%
VO Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare		455 955	413 585	371 596	347 632
VO Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare		196 977	192 496	184 892	202 327
VO Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare		1 094 057	1 055 882	960 680	1 029 408

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

Kommunfullmäktiges mål - 30 000 invånare 2035

Nämndens mål

Verka för att det finns boendeformer utifrån målgruppernas behov

För att kunna tillgodose den enskildes specifika behov av boende och därmed skapa en trygghet behövs långsiktiga strategier inom de olika verksamhetsområdena.

Rätt boendeform ska kunna matchas till rätt individ vid rätt tillfälle.

För att säkerställa att det finns tillräckligt antal bostäder samt att det finns lämpliga boendeformer för de olika målgrupperna krävs god framförhållning, planering och samverkan med både interna och externa aktörer särskilt avseende mellanboendeformer i hela kommunen.

Kommunfullmäktiges mål - Service i toppklass

Nämndens mål

Brukarens helhetsupplevelse av insatsernas utförande ska öka

Att lyssna på Esthers åsikter och önskemål är avgörande för att skapa en personcentrerad och nära vård och omsorg.

Genomgående i vårt arbete ska vi tänka "Vad är bäst för Esther" för att stärka och möjliggöra en vård och omsorg i toppklass.

Förvaltningen ska vidare vara aktiv inom relevanta områden för arbetet med Bästa platsen inom regionen.

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbarhet i alla led

Nämndens mål

Skapa förutsättningar för en hållbar ekonomi och social samt ekologisk hållbarhet

För att ekonomin ska bli hållbar på lång sikt krävs förutsättningar och strategier.

Beslut ska baseras på kvalitetssäkrade underlag. Ett naturligt förhållningssätt är att analysera trender, jämförelser och omvärldsförändringar.

Resurser ska nyttjas på ett optimalt sätt för bästa möjliga kvalitet som också möjliggör en social och ekologisk hållbarhet. Därför ska en minskad övertid och sjukfrånvaro eftersträvas under perioden.

Medarbetaren ska trivas och känna delaktighet

Vård- och omsorgsnämnden vill skapa en arbetsmiljö som är hållbar över tid och som lockar fler att vilja arbeta inom vård och omsorg.

När medarbetaren trivs och känner sig delaktig skapas en än bättre gemenskap och än bättre hälsa

Med en hållbar arbetsmiljö samt ett starkt medarbetarskap kan ett ambassadörskap skapas och ge goda förutsättningar för att fler söker sig till våra yrkesområden.

Riktning - Den nytänkande kommunen

Kommunfullmäktiges mål- Nytänkande och livslångt lärande

Nämndens mål

Stärka förutsättningarna för att våga testa nytt samt kontinuerligt öka den (digitala) kompetensen

Vård- och omsorgsförvaltningen strävar efter att vara en lärande organisation som hela tiden lär av varandra, av Esther och av det dagliga arbetet.

Att medarbetarna har rätt kompetens är nödvändigt för att kunna möta Esther på bästa sätt. Kompetensen behöver dock kontinuerligt fyllas på och förnyas i takt med att verksamheten förändras. Rätt kunskap bidrar till att utveckla nya arbetssätt och metoder.

Vård- och omsorgsförvaltningen vill skapa en kultur där medarbetare uppmuntras att lära, arbeta med ständiga förbättringar och mod att testa nya arbetssätt. Detta blir en grundpelare i att klara de kommande utmaningarna med bibehållen kvalitet.

Digital utveckling bidrar med många av framtidens lösningar men det är viktigt att inte glömma att rusta organisation och medarbetare med kompetens och kunskap om de nya digitala arbetssätten.

Socialnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Ledning och administration	12 391	12 317	13 110	13 110	13 110
Myndighetsutövning	30 646	33 268	37 724	37 724	37 724
Öppna insatser	17 753	21 085	21 133	21 133	21 133
Placeringar	41 803	37 956	44 634	44 634	44 634
Ekonomiskt bistånd	22 945	22 050	24 861	24 861	24 861
Ensamkommande	2 001	496	-850	-850	-850
Gemensamma verksamheter	1 961	2 468	3 075	3 075	3 075
Ram inklusive kapitalkostnader	129 500	129 640	143 687	143 687	143 687
Kapitalkostnader	-565	-588	-586	-586	-586
Extern ram	128 935	129 052	143 101	143 101	143 101

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier	150	150	150	150	150
Summa	150	150	150	150	150

Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden i Vetlanda har ett omfattande uppdrag och ett ansvar som främst regleras i socialtjänstlagen. Uppdraget innefattar struktur-inriktat arbete där nämnden tillsammans med andra aktörer ska verka för en samhällsutveckling som minskar social utslagning, allmänt inriktat arbete som informationsinsatser och arbete med grupper, men främst individuella insatser som regleras i lag. Förvaltningen är organiserad i sex enheter med var sin enhetschef. Fyra av enheterna ansvarar för olika centrala myndighetsfunktioner i förvaltningens huvudprocesser, bedömning av ansökningar/ anmälningar, utredning och beslut om olika insatser och uppföljning av beslutade insatser. De två resterande enheterna organiserar tidiga insatser, stöd och behandling, samt coaching av människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden.

Konkreta verksamhetsområden är försörjningsstöd, stöd till barn och unga, drog-och beroendefrågor, våld i nära relationer mm. Nämnden har även uppdraget att organisera mottagningen av ensamkommande unga och integrationsfrågor.

Då flera av nämndens ansvarsområden kan innebära beslut om ingripanden i människors liv, omfattas verksamheten av flera lagar och kvalitets-krav som ska garantera individens integritet och rättssäkerhet.

Omvärldsanalys

Socialnämndens verksamhet står inför stora förändringar de närmaste åren. Ett ökat politiskt fokus på socialtjänsten och dess möjligheter att bidra till att möta en i flera avseende negativ samhällsutveckling märks på olika sätt. Det faktum att vi har en socialtjänstminister och att ordet "socialtjänst" nämns inte mindre än 19 gånger i Tidöavtalet, vittnar om att många politiska beslut under de närmaste åren kommer att påverka nämndens uppdrag och verksamhet. Den enskilt största förändringen är att en ny socialtjänstlag håller på att introduceras och planen är att den ska börja gälla under 2025. Den nya lagen innebär ganska stora förändringar för nämndens verksamheter. Framför allt kommer den att lägga ett större fokus på tidigt förebyggande insatser och att socialtjänstens insatser i högre grad än vad som är möjligt idag kommer att kunna erbjudas utan föregående utredning och utan formell insats. Den omställningen kommer att ställa krav på att skapa nya arbetsprocesser och arbetssätt. Inför omställningen har staten i sin budget aviserat om omställningsstöd till kommunerna för kompetensutveckling och ökad bemanning. personalresurser. Man har därför aviserat om ökade statsbidrag under flera år framöver, framför allt fr o m 2025. Socialnämndens strategi är att denna förändring ska ske i nära samarbete med övriga kommunala

förvaltningar, regionen och civilsamhället och förhoppningen är att mycket av förändringen ska genom tidigt samordnade insatser inom ramen för det utökade samarbete som går under namnet "Bästa platsen att leva bo och växa upp på".

Lagförändringar som möjliggör ett annat arbetssätt är också viktig för att bryta de kraftiga volymökningar i form av ökade anmälningar och utredningar som förvaltningen registrerat flera år i rad. Antalet orosanmälningar har sedan 2019 ökat från ca 1.000 st till ca 2.500 st 2023 (150%). Om man dessutom lägger till de ökade kraven är det försåtligt att trycket är stort på förvaltningen som har gjort en genomgående analys av resursbehoven inför budgetarbetet 2024. Denna analys har lett till att nämnden har fått utökade ramar för att förstärka handläggning och arbetsledarresurser inom barn och ungdomsvården för 2024.

Många kommuner har sett att det blivit allt svårare att rekrytera handläggare till myndighetsutövningen, främst inom barn och unga. I Vetlanda har detta problem varit mindre med få vakanser på tjänsterna, men ett ökat tryck på förvaltningen förenat med att också vi har haft vakanser på flera tjänster har gjort att förvaltningen under 2023 tvingats anlita konsult hjälp för att täcka upp vakanser. Bemanningsproblemen förväntas öka ytterligare när staten aviserar om resurskrävande förändringar.

Men det är inte bara tidigt förebyggande insatser som kommer påverka socialtjänstens inriktning och verksamhet de närmaste åren. Samhällsutvecklingen genom ökad ungdomsbrottslighet och ökad gängkriminalitet allt längre ner i åldrarna har på olika sätt fokuserat på att stärka socialtjänstens möjligheter och skyldigheter att ingripa med tvång, minska sekretessbarriärer mm.

Exempel på föreslagna lagförändringar som påverkar nämndens ansvarsområde:

En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Förslag om ny lag: "Lagen med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn".

"Ett fönster av möjligheter" – Nya bestämmelser i LVU-lagen i syfte att stärka rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende kommer att stärka barnrättsperspektivet, men också kräva ökad arbetsbelastning.

"Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU". Socialutskottet anser att tryggheten och stabiliteten för långsiktigt placerade barn måste öka. Enligt utskottet bör det ske genom att barnets bästa införs som ett självständigt rekvisit, ett särskilt villkor, i samband med att socialnämnden prövar om vård enligt LVU ska upphöra.

"Aktivitetsplikt". Det pågår ett uppdrag att utreda aktivitetsplikt - deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd.

Nämnden har inte kunnat till fullo kostnadsberäkna de förändringar som vi ser, men många kommuner delar oron för att staten inte ska kunna bidra med kostnadstäckning för de lagförändringar som kommer att kräva utökade budgetramar.

Den ekonomiska utvecklingen med en ökad inflation och ökade levnadsomkostnader generellt skapar också osäkerhet. Den andel av nämndens kostnader som påverkas av inflation och indirekta effekter av den är stor.

Socialnämnden har utarbetat en långsiktig strategi som bygger på en analys av de som nämnden bedömer som de viktigaste samhällstrenderna som påverkar nämndens möjlighet att klara sitt uppdrag. En viktig orsak till behovet av en långsiktig strategi är att flera av dessa trender gör allt svårare för socialtjänsten att klara sitt uppdrag inom ramen då den kommunala socialtjänsten har stora utmaningar att klara sitt uppdrag med bibehållna ekonomiska resurser. För att klara socialtjänstens uppdrag även i framtiden med en hög kvalitet måste framtiden mötas på ett medvetet och strategiskt sätt.

Den långsiktiga strategin är uppdelad i tre områden:

1. Den förebyggande och samverkande socialtjänsten

Förebyggande socialt arbetet ska ske i samarbete med andra aktörer i lokalsamhället. Vetlanda är en kommun med stor ideell sektor och ett näringsliv som många gånger har en tradition att ta ett socialt ansvar och bidra till samhällsutvecklingen på olika sätt.

Socialnämnden ska ta initiativ och aktivt samordna resurser i samhället för att fokusera på gemensamma samhällsproblem. I den mån det går bör samarbete och samordning vara alternativ till att möta uppkomna behov genom en utökad organisation.

Samarbeten i form av idéburet offentligt partnerskap som prövats med lyckat resultat ska fortsätta användas och utvecklas när det är möjligt.

För att möta framtidens utmaningar är regional och kommunal samverkan en förutsättning. Det finns uppgifter som kan göras bättre och till lägre kostnad om den utförs gemensamt.

Socialförvaltningen ska ha ett aktivt förhållningssätt när det gäller att söka medfinansiering med andra huvudmän och organisationer i projektform för att skapa möjlighet till verksamhetsutveckling och stärka samverkan.

2. Den hjälpande socialtjänsten – individanpassad och effektiv

För att möta ökade volymer, ökade krav och nya behov på ett rättssäkert sätt behöver arbetssätt och processer individanpassad och effektiviseras. Kvalitetssäkrade processer av ansökningar och anmälningar ska utvecklas där arbetsinsats och ambition differentieras på ett bättre sätt utifrån ärendets komplexitet. Genom att utveckla förenklade utredningsmoment där det är lämpligt och att utveckla intensivutredningar med avsevärt förkortade utredningstider kan flödet genom myndighetsutövningen öka.

Ny teknik, nya innovationer och nya arbetssätt kan lätta på den totala personalresursen och kan i högre grad koncentreras till de medborgare som är i större behov av mer omfattande insatser. Ett ökat flöde genom socialtjänstens verksamheter är ett strategiskt viktigt steg för att möta ökade volymer utan ökade personalresurser. Genom att medvetet utveckla kvalitetssäkrade öppenvårdsinsatser som bygger på kortare interventioner kan flödet öka genom öppenvården. En effektivt hjälpande socialtjänst måste betona och fokusera på att hjälpen ger avsedd effekt och resultatet om att minska betoningen inte betona

administration och byråkrati. I smått och stort ska verksamheterna sträva efter att undvika dubbelarbete, kritiskt granska processer och flöden för att finna enklare vägar och avstå från delar som inte är nödvändiga eller ger tänkt resultat för den enskilde. Fokus i uppföljningsarbetet ska vara på resultatmätt kopplade till verksamhetens huvuduppdrag och det tänkta resultatet för medborgaren.

3. Den nytänkande socialtjänsten – mod och förmåga att använda ny teknik

Socialförvaltningen ska präglas av nytänkande, mod och vilja att förändra sina arbetssätt. Digitalisering av socialtjänsten, ta till sig ny teknik och nya innovationer är avgörande för att minska byråkratin och möta de förväntningar på snabb och effektiv kommunikation och hjälp som finns från medborgare. Även de ökade volymerna och de minskade resurserna kräver nya digitala arbetssätt. Strategin handlar om att hitta de processer där e-tjänster kan förenkla för medborgarna men även de interna administrativa processer som kan effektivisera och förenkla arbetet genom digital hantering.

Verksamhetsmätt/nyckeltal

Nyckeltal	Halvår 2023	2022	2021	2020
Antal hushåll med försörjningsstöd		241	249	246
Orosanmälningar barn och unga	904	1566	1473	1283
Vårddyggn HVB 0-20 år barn och unga inklusive ensamkommande	1533	3455	2443	2 300
Vårddyggn Familjehem Barn och unga	4897	11248	13790	15945
Vårddyggn HVB vuxna inklusive våld i nära relationer	1490	2190	3452	2994

Antalet hushåll med försörjningsstöd har trots den oroliga ekonomiska situationen som råden kunnat hållas nere. Det saknas uppgifter från 2023, men trenden är att konstadsökningarna för försörjningsstöd i första hand är beroende på ökad inflation med ökade beräkningsnormer som ligger utanför nämndens möjlighet att påverka. Antalet orosanmälningar barn

och unga pekar mot att bli totalt ca 2.000 st för helåret 2023 vilket är en mycket stor ökning. Familjehemsvården har minskat medan HVB-vården har ökat, både mätt i antalet vårddyggn och kostnad. Vad gäller missbruksvården (HVB vuxna) har den ökat kraftigt under 2023. Denna ökning har tilltagit ytterligare under hösten.

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

Kommunfullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2035

Nämndens mål

Genom ett aktivt arbete för att förebygga hemlöshet och beakta boendets betydelse skapas Goda förutsättningar för varaktiga livsförändringar för den enskilde.

Inför 2024 vill nämnden fortsätta undersöka förutsättningarna för införandet av modellen "Bostad först" som en strategi för att minska hemlöshet och förbättra möjligheterna för människor som levt i utanförskap att ta makten över sina egna liv.

Målet knyter an till kommunens utvecklingsstrategi "Den hållbara kommunen" i delstrategin: "Hållbar social utveckling för människor och samhälle".

Kommunfullmäktiges mål - Service i toppklass

Nämndens mål

Den enskilde ska vara delaktig i utredningar och insatser

Den enskilde ska i mötet med socialförvaltningens personal få rätt och tydlig information. Den enskilde ska göras delaktig genom att få framföra sina behov, önsknings och förslag på åtgärd. Digital kommunikation ska vara möjlig i kontakten med socialförvaltningen. Barnets perspektiv ska tydliggöras i handläggning och dokumentation i enlighet med barnkonventionen.

Målet knyter an till kommunens utvecklingsstrategi i delstrategin "Skapa en öppen och inkluderande miljö"

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Nämndens mål

Barns och ungdomars stödbehov ska mötas tidigt genom att nämndens uppdrag att arbeta förebyggande och med lättillgängliga råd -och stödinsatser ska utvecklas. Barn och unga ska inom ramen för "Bästa Platsen" uppnå förbättrade

skolresultat, förbättrat psykisk och fysiskt mående, samt högre delaktighet i samhällslivet.

Socialnämnden bygger i samverkan en gemensam plattform för att gemensamma stärka tidigt samordnade insatser riktade till barn o unga. Med högre grad av samordning och med fokus på mål och resultat kan kommunala förvaltningar tillsammans med regionen och civilsamhället skapa en hållbart bra bästa plats att leva bo och växa upp på. Genom att tidiga insatser särskilt riktas mot särskilt utsatta områden inom ramen för Bästa Platsen ska nämnden inför 2024 medverka till att stärka integration.

Målet knyter an till kommunens utvecklingsstrategi i "Den hållbara kommunen" i delstrategin "Skapa en öppen, mångfaldsinkluderande och jämställd livsmiljö med god hälsa och livskvalitet".

En levande dialog med andra förvaltningar, föreningsliv, organisationer och företag ska föras i syfte att möta samhällsutmaningar och bryta negativ utveckling.

Socialförvaltningen ska ta initiativ och föra dialogmöten med föreningar, organisationer, företag och engagerade invånare utifrån sociala problem och utmaningar för Vetlanda. Syftet ska vara att på bred front arbeta för social hållbarhet i vid mening,

Arbetsmiljön ska bidra till god hälsa hos medarbetarna

Socialförvaltningens uppdrag och ansvar medför arbetsuppgifter med hög psykisk stress och press. För att uppnå social hållbarhet måste medarbetare få tid och möjlighet till återhämtning och både på arbetsplatsen och efter jobbet. Varje medarbetare ska ha en realistisk arbetsbelastning.

Målet knyter an till kommunens utvecklingsstrategi i delstrategin "attrahera, utveckla och behålla kompetenser och bidra till digital kompetens.

Ekonomisk medvetenhet ska prägla verksamheterna

Socialnämnden och socialförvaltningen ska arbeta långsiktigt och strategiskt för att få en realistisk budgetram. Parallellt med det arbetet ska verksamheterna, i så väl det vardagliga arbete som i det strategiskt långsiktiga arbetet, ha en ekonomisk medvetenhet. Ekonomisk planering och uppföljning ska vara självklart. Förvaltningen ska fortsätta arbeta systematiskt och metodiskt med att förbygga köpt dygnsvård.

Målet knyter an till kommunens utvecklingsstrategi i delstrategin "Hållbar ekonomisk utveckling i näringsliv och samhälle.

Miljö- och byggnämnd

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Miljö- och byggnämnden	262	255	322	322	322
Plan o Bygg	-47	173	614	614	614
Miljö- och hälsoskydd	2 278	2 449	2 237	2 237	2 237
Livsmedelstillsyn	482	472	449	449	449
Alkoholtillstånd		172	40	40	40
Administration MoB	2 796	2 933	3 029	3 029	3 029
Ram inklusive kapitalkostnader	5 771	6 454	6 691	6 691	6 691
Kapitalkostnader	-18	-22	-27	-27	-27
Extern ram	5 753	6 432	6 664	6 664	6 664

Investeringsplan (tkr)

Verksamhet/Projekt	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Inventarier	50	50	50	50	50
Summa	50	50	50	50	50

Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och byggnämnden är den kommunala myndighet som hanterar bygglov och anmälan med stöd av plan- och bygglagen. Nämnden är även den kommunala myndigheten för miljö- och hälsoskyddsfrågor med stöd av bland annat miljöbalken och livsmedelslagen. Nämnden hanterar numera även serveringstillstånd.

Omvärldsanalys

Megatrender

De huvudsakliga trenderna i vår omvärld har delats upp i megatrenderna; Globalisering, Hållbarhet, Digitalisering och teknisk utveckling, Urbanisering samt Värderingsförändring. För miljö- och byggförvaltningen kan det innebära att

- ge möjligheten till distansarbete för att attrahera personal
- verka för en attraktiv och hållbar bebyggelsestruktur med klimatsmart infrastruktur
- utöva tillsyn för att minska mängden skadliga ämnen i miljön
- ökad service genom digitalisering för ökad transparens och effektivitet samt tillhandahålla ett stort utbud av e-tjänster

- medverka i arbetet med kommunens nya översiktsplan speciellt utformningen av nya områden för landsbygdsutveckling i strandnära områden (LIS)
- ha en arbetsplats där medarbetarna har stort inflytande och möjlighet till utveckling

Byggekongunktur

Byggekongiktoren har dalat kraftigt under 2022 och 2023. Oroligheter i omvärlden har påverkat priserna och tillgången på råvaror och energi. Inflationen och räntorna har stigit kraftigt. Prognoser visar att byggbranschen förväntas få en svag tillväxt även framöver om läget i omvärlden fortsätter att vara orolig. Förhoppningsvis kommer de nya detaljplanelagda områdena trots allt att bebyggas, men i långsammare takt än hittills. I den fördjupade översiktsplanen finns flera områden utpekade för bostadsbebyggelse.

Samverkan

Höglandskommunerna har tillsammans med HIT upphandlat ett gemensamt verksamhetssystem. Alla Höglandskommunerna är nu anslutna. Höglandskommunerna inklusive Tranås har upprättat ett samarbetsavtal inom områdena miljö, livsmedel, bygg, plan, trafik, GIS och alkoholserving. Samarbetsavtalet har antagits av kommunfullmäktige i respektive kommun. Med detta avtal som grund kommer vi kunna samverka allt mer.

Tillsyn

Den nationella tillsynsstrategin innebär att Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket och länsstyrelsen i bred samverkan ska ge vägledning till kommunerna om hur och inom vilka områden tillsynen främst ska bedrivas för att främja en mer enhetlig och effektiv tillsyn enligt miljöbalken.

Alla Vetlandas ca 280 livsmedelsverksamheter får annan riskklass enligt Livsmedelsverkets nya föreskrifter. Den nya riskklassningen kommer att innebära färre livsmedelskontroller med början 2024.

Tillsynen av serveringstillstånd där verksamheten inte har öppet så länge på kvällarna samordnas i stor utsträckning med livsmedelstillsynen.

Digitalisering

Nästan alla handlingar finns nu digitalt. Vi arbetar kontinuerligt med att gallra och digitalisera vårt analoga närarkiv. Våra e- tjänster landar direkt in i verksamhetssystemet vilket effektiviserat verksamheten.

Verksamhetsmått/nyckeltal

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
Antal diarieförda ärenden	2 354	2 300	2 300	2 300	2300
Antal beslut (inklusive delegation)	1 859	1 800	1 800	1 800	1800
Antal nybyggda en- och tvåbostadshus (inkl fritidshus)	28	16	20	30	30
Antal nybyggda flerbostadshus	0	1	2	2	2
Antal ny- och större tillbyggda företagslokaler	10	10	10	10	10
Antal besök:					
miljöfarliga verksamheter	275	300	300	300	300
nya enskilda avlopp	60	35	30	30	30
tillsyn enskilda avlopp	62	40	40	40	40
lantbruk	82	83	80	80	80
arbetsplatsbesök o slutsamråd bygg	168	130	130	140	150
livsmedelsföretag	217	200	150	150	150
serveringstillsyn		20	20	20	20
detaljhandel med tobak/folköl/läkemedel	25	25	25	25	25
Årsarbetskrafter	16,6	16,0	16,3	16,3	16,3
Antal anställda	18	18	18	18	18
Nettokostnad per innevånare	213	180	180	180	180

Mål och strategi

Riktning - Den attraktiva kommunen

Kommunfullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2035

Nämndens mål

Attraktivt boende

Vi ska bidra till att kommunen kan erbjuda attraktivt boende i form av attraktiva bostäder, bra förskole- och skolmiljöer, säkert och tillförlitligt livsmedelsutbud samt ren miljö.

Kommunfullmäktiges mål - Service i toppklass

Nämndens mål

Gott företagsklimat

Vi ska skapa ett gott företagsklimat genom att ha ett gott bemötande, god tillgänglighet, kompetens och effektivitet

Riktning - Den hållbart växande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Hållbarhet i alla led

Nämndens mål

Minskad klimatpåverkan

Vi ska informera och ställa krav på ökad klimatanpassning och minskad klimatpåverkan i vår tillsyn och prövning. Vi ska arbeta hållbart och ha en ekonomi i balans.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en förvaltning med bra arbetsklimat, låg personalomsättning och sjukfrånvaro.

Riktning - Den nytänkande kommunen

Kommunfullmäktiges mål - Nytänkande och livslångt lärande

Nämndens mål

Ständiga förbättringar

Vi ska samarbeta på Högländet och i länet, erbjuda e-tjänster och skriva så att alla förstår.

Finansförvaltning

Driftplan inklusive kapitalkostnader (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kapitalkostnader fastigheter mm	70 571	78 084	108 066	108 066	108 066
Pensioner	119 243	177 400	225 800	153 200	139 600
Internfinansiering pensioner/personalförsäkringar	-96 174	-118 100	-144 528	-138 772	-146 624
Interna intäktsräntor	-13 886	-18 107	-41 765	-41 765	-41 765
Skatter	-1 363 029	-1 395 100	-1 440 100	-1 505 700	-1 558 200
Generella statsbidrag	-531 454	-553 200	-609 200	-612 300	-629 700
Finansiella intäkter	-8 709	-20 700	-34 000	-9 200	-8 900
Finansiella kostnader	5 716	16 700	16 800	15 700	15 300
Avskrivningar		3 190	-1 251	3 2490	6 6490
Reavinster	-3 302	0	0	0	0
Reaförluster	1 087	0	0	0	0
Förändring semesterlöneskuld	1 234	0	0	0	0
Övrigt	5 776	0			
Ram inklusive kapitalkostnader	-1 825 123	-1 829 833	-1 920 178	-2 027 522	-2 115 574
Kapitalkostnader	-56 685	-63 167	-65 050	-69 550	-72 950
Extern ram	-1 768 438	-1 893 000	-1 985 228	-2 097 072	-2 188 524

Verksamhetsbeskrivning

Finansförvaltningen är den enhet i den kommunala organisationen som samlat tar in medel från kommunalskatt och de flesta generella statsbidrag från utjämningsystemet inklusive den kommunala fastighetsavgiften. Utöver detta tas här kapitalkostnader i form av avskrivning och intern ränta för kommunens fastigheter. Finansiella poster i form av kostnads- och intäktsräntor, borgensavgifter från de kommunala bolagen samt utdelning hanteras också under Finansförvaltningen.

I den mån reavinster eller förluster uppstår vid försäljning av fast egendom förs de mot Finansförvaltningen. Då dessa inte är förutsägbara i tid budgeteras ej för kommande reavinster/förluster.

God ekonomisk hushållning

I kommunallagen finns krav på att kommuner ska bedriva sin verksamhet med God ekonomisk hushållning. Detta innebär bland annat att:

- Mål och riktlinjer ska finnas för god ekonomisk hushållning
- Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år.
- Synnerliga skäl för att inte återställa negativa resultat ska anges i budget och årsredovisning.
- Åtgärdsplaner ska upprättas vid negativa resultat och beslutas av fullmäktige.
- Delårsrapport ska behandlas i fullmäktige.
- Revisionen ska granska de finansiella målen.
- Balanskravet kan inte laglighetsprövas.

Som synnerliga skäl betraktas inte negativ befolkningsutveckling, förändring av skatteintäkter, statsbidrags- och utjämningsystemet eller annat som det bör finnas en beredskap för.

Från bokslutet 2012 kom möjligheten för kommunen att reservera överskott mellan åren med hjälp av så kallad Resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv specificeras inom det egna kapitalet och i en balans-

kravsutredning. Medel från RUR kan sedan under vissa förutsättningar disponeras för att täcka eventuella underskott som uppstår, exempelvis till följd av lågkonjunktur. Ytterligare en förutsättning för att få disponera avsatta medel i RUR är att lågkonjunktur råder vilket har medfört att det inte varit aktuellt under de senaste åren på grund av det starka konjunkturläget. Definitionen av lågkonjunktur är i detta fall att skatteunderlaget ett enskilt år understiger snittet för de senaste tio åren. När tillväxten av skatteunderlaget är högre än det tioåriga snittet förväntas kommunen klara av att bedriva sin verksamhet inom befintlig driftbudget. Med svårare ekonomiska förutsättningar inför 2024 har flera kommuner budgeterat med ett negativt resultat då det mesta pekar på att ekonomin sedan vänder och ser väsentligen bättre ut från 2025 och framöver. Den antagna budgeten för 2024 i Vetlanda har ett budgeterat resultat på + 6 mnkr vilket inte ger några större marginaler för eventuella avvikelser men resultatet är ändå positivt.

Kommunalskatt, skattesats

Kommunalskatten står för den klart dominerande delen av finansiering av den kommunala verksamhet som bedrivs. Den kommunala skattesatsen höjdes senast inför 2019 till 22,01 % vilket innebar en höjd utdebiteringen med 50 öre. I jämförelse med övriga kommuner i länet finns Vetlanda i mitten av tabellen. Efter flera år med mycket starka ekonomiska resultat kommer resultatet 2023 att hamna i närheten av det budgeterade resultatet som motsvarar runt 2% av skatter och bidrag. Inför 2024 väntar stora utmaningar, bland annat i form av en vikande konjunktur, vilket kommer innebära att skatteunderlaget växer i en lägre takt. Kombinerat med inflationseffekterna blir den reella tillväxten låg. Trots detta har diskussionen om eventuell förändring av skattesatsen inte varit påtaglig i årets budgetprocess.

Under budgetprocessen har prognoserna för Vetlandas skatteintäkter kommande år fallit, bara från prognosen i april till oktober minskade prognosen med 15 mnkr.

Utjämningsystemet

Utfallet inom utjämningsystemen baseras i hög grad på hur invånarantalet förändras. Under de senaste åren har kommunen haft en relativt sett god befolkningstillväxt om man jämför med tidigare år. Den är dock fortfarande inte i nivå med rikets vilket innebär att kommunen inte får full tilldelning av rikets tillväxt.

Inför 2024 har dessutom trenden med en växande befolkning brutits. I det reviderade budgetförslaget under hösten valdes den senast kända befolkningssiffran vilken då var 27 621 invånare. När statistik nu finns tillgänglig för månadsskiftet oktober/november ser den snarare ut att hamna runt 27 500 invånare

vilket innebär att i den antagna resultatbudgeten är intäkterna från utjämningsystemet överskattade. Befolkningen i hela Sverige ser ut att öka något men tillväxten ser ut att bli den lägsta på 17 år.

Vetlanda har en lägre utveckling av den egna skattekraften jämfört med genomsnittet i riket. Konsekvensen är att kommunen får ett ökat beroende av inkomstutjämnningen. Utjämningsystemet (inklusive fastighetsavgift) står för närmare 30 % av kommunens skatte- och bidragsintäkter i budgeten. Denna andel växer, om än i låg takt.

Statsbidrag och fastighetsavgift

Utifrån en fortsatt hög inflation med åtstramad penningpolitik som följd ser BNP-tillväxten ut att bli låg och konjunktoren i Sverige försvagas. Inflationsmålet om 2% förväntas nås först 2025. I budgeten för de kommande åren valde regeringen i sin höstproposition därför att förstärka statsbidragen till kommuner och regioner med 10 mdr. Av dessa beräknas cirka 18 mnkr att tillfalla Vetlanda kommun.

Intäktsförändringen för Fastighetsavgiften är beroende av vilka fastighetstaxeringar som genomförs det enskilda året. Inför 2024 är den budgeterad till på 65,9 mnkr vilket är en något lägre nivå än för 2023

Pensioner

På samma dramatiska sätt som de ökade pensionskostnaderna påverkade budgetarbetet föregående år har fallet varit även under budgetarbetet inför 2024 och de kommande åren. Med den avtalsförändring som skedde inför 2023 ökade pensionspremierna markant och till detta kom även ökade kostnader för att inflationssäkra pensionerna. Med den mycket höga inflation som fortsatt vara under 2023 har prognosen för de redan höga pensionskostnaderna 2024 ökat ytterligare. Som läget är nu får kostnaderna stor påverkan under 2024 och med en kvardröjande inflation påverkas nu även 2025 till viss del. Pensionskostnaderna ser enligt prognoserna ut att bli mer än 106 mnkr högre 2024 jämfört med 2022 vilket naturligtvis får stor påverkan på såväl Vetlandas som övriga kommunsveriges ekonomi.

Kommunens pensionskostnader består av flera delar. Dels betalas löpande de avtalade pensioner som tjänades in t o m 1997 i takt med att de ska utbetalas. I redovisningen ligger de som en ansvarsförbindelse utanför kommunens balansräkning.

Samtidigt betalas en försäkringsavgift för den individuella pensionen som tjänas in nu. Enligt avtalsförändringar har denna premie höjts från 4,5% till 6,0% av intjänad lön. Denna förändring syftar till att göra kommunerna attraktivare som arbetsgivare men innebär samtidigt kraftigt ökade kostnader.

Dessutom betalas premier till den försäkring som finns för den avtalade kompletterande ålderspensionen för de som tjänar över brytgränsen för allmän pension. Det är primärt inflationssäkring av dessa pensioner som påverkat kostnaderna inför 2024.

Investeringar

Vetlanda kommun har som ett av sina finansiella mål att investeringarna ska vara självfinansierade. Målsättningen innebär att kommunen ska finansiera de investeringar som genomförs utan att behöva ta upp nya lån. En så låg upplåning som möjligt önskvärd då den inte binder upp delar av det framtida driftutrymmet för räntekostnader. Den kraftiga ränteuppgången på kort tid med därtill ökade finansiella kostnader visar tydligt på konsekvenserna av den upplåning som kommunen. Nu finns tecken på att räntetoppen är nådd och vi kan därför hoppas på sjunkande räntekostnader, nedgången ser dock ut att bli väsentligen mer utdragen i tiden än vad uppgången har varit. I investeringsplanen för 2024-2028 är investeringsnivåerna lägre än de varit i tidigare budgetförslag för att minska upplåningsbehovet.

I antaget budgetförslag ligger de totala investeringarna på följande nivåer (exklusive eventuell ombudget):

År	Belopp (tkr)
2024	164 170
2025	188 900
2026	92 965
2027	127 490
2028	71 300
Summa	644 825

Kommunens lånebehov behöver samtidigt ses i ett sammanhang med koncernens totala investeringar och därtill hörande lånebehov. Utrymme finns att låna mera men driftkonsekvenserna av en ökad upplåning måste beaktas. I det antagna budgetförslaget är de direkta konsekvenserna av det ökade ränteläget tydliga i form av ökade finansiella kostnader.

Vid sidan av ökade räntekostnader medför stora investeringar också ökade avskrivningar vilket också minskar driftutrymmet då balanskravet kräver en budget i balans.

Omvärldsanalys

Samhällsekonomi

Kommuners och regioners resultatnivåer faller kraftigt under 2023 för att sedan falla ytterligare under 2024. Sjunkande inflation är avgörande för den ekonomiska utvecklingen och möjligheten att nå balans igen. Samtidigt är kompetensförsörjningen en stor utmaning i sektorn. Antalet invånare över 80 år blir allt fler samtidigt som problemen med att hitta arbetskraft ökar och i nuvarande situation minskas bemanning till följd av den pressade ekonomiska situationen.

Förutom brist på ekonomiska och personella resurser har flera kommuner drabbats av effekterna av klimatförändringarna och det är ett händelser som kommer att öka. Investeringarna för att hantera kommande klimatanpassningar i kommunerna beräknas motsvara hundratals miljarder kronor.

Inflations- och ränteuppgångarna, som har sin grund i ekonomiska återverkningar i samband med covidpandemin samt Rysslands anfallskrig på Ukraina, har lett till ekonomisk inbromsning. Inflationen är fallande från sin högsta nivå men det går trögt. SKR räknar med ytterligare en höjning av styrräntan under 2023, till 4,25 procent.

Hittills har arbetsmarknaden stått stark men tecken finns på att en viss försvagning har inträtt.

Kommunernas ekonomiska situation påverkas av den höga inflationen och den låga kronkursen. De har gett höga kostnadsökningar men utöver det är inflationen också kostnadsdrivande när det kommer till pensionerna.

Hushållens disponibla inkomster, i reala termer, sjunker i år med 3 procent. Det leder till minskad konsumtion

Nyckeltal för svensk ekonomi – procentuella förändringar

Procentuell förändring om inte annat anges	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
BNP	2,8	-0,8	1,0	3,4	2,6	1,9
Arbetade timmar, kalenderkorr	2,3	2,0	-0,3	1,7	1,4	0,8
Relativ arbetslöshet %	7,5	7,6	8,6	8,6	8,0	7,7
Timlön Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,8	3,9	3,4	3,3	3,3
Inflation KPIF	7,7	5,9	2,3	2,1	2,0	2,0
Inflation KPI	8,4	8,5	3,1	1,6	1,8	1,8
Befolkning 15-74 år	0,3	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
Styrränta vid årets slut, %	2,5	4,25	2,75	1,75	1,75	1,75

Källa: SKR Ekonomirapporten oktober 2023

Skatteunderlag

Skatteunderlaget stärks av de höjda garantipensionerna 2022 och under första halvåret i år har lönesumman ökat starkt. Under andra halvan av 2023 förväntas utvecklingen bromsas in av i takt med försvagad sysselsättning. Under 2023 får den höjda garantipensionen genomslag på helår och som följd av den höga inflationen så stiger också prisbasbeloppet vilket får genomslag på pensionsnivåerna. Lönesumman kommer att utvecklas svagt under 2024 vilket påverkar lönesumman med begränsad tillväxt.

Under 2025-2027 förväntas en konjunkturell återhämtning vilket leder till en ökning av skatteunderlaget till ungefär det historiska genomsnittet (1,6 procent i snitt de senaste tio åren). I budgetpropositionen för 2024 aviseras en ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget. Detta är den främsta förklaringen till att det faktiska skatteunderlaget bedöms bli svagare än den underliggande utvecklingen 2024.

Procentuell förändring	Prognos	Prognos	Prognos	Kalkyl	Kalkyl	Kalkyl
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Faktiskt skatteunderlag	5,6	4,7	3,3	5,0	4,3	4,1
Regelförändringar	-0,5	0,2	-0,2	0,0	-0,3	0,0
Underliggande	6,1	4,5	3,5	4,9	4,7	4,1
Prisutveckling	4,6	6,8	4,0	0,7	1,9	3,2
Realt skatteunderlag	1,4	-2,1	-0,5	4,2	2,8	0,9

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR ekonomirapporten oktober 2023

Ekonomiska förutsättningar Vetlanda

Budgetantaganden och förutsättningar som låg till grund för budgetberedningens arbete under våren 2023 har inte utvecklats i den riktning som varit önskvärdt. En fortsatt hög inflation har lett till framför allt höga pensionskostnader och höga kostnader för verksamheten. Inflationen leder till kraftigt ökade livsmedels-, drivmedels- och byggkostnader och fortsatt höga energikostnader. De höjda energikostnaderna får successivt genomslag då kommunen har avtal med olika löptider. Räntehöjningar påverkar också resultatet för kommunen trots relativt sett låga räntenivåer men vid omsättning och nyupplåning blir det ändå en förändring från tidigare extremt låga nivåer.

Grön omställning och klimatförutsättningar

Kommunerna ansvar för klimatomställning och klimatanpassning är brett och omfattande. Kommande utgifterna för kommunerna i Sverige kan röra sig om flera hundratals miljarder. Både omställning och anpassning behöver ske parallellt och i samverkan mellan kommuner, regioner, myndigheter, regering, riksdag och näringsliv.

Områden som berörs och som faller under kommunens ansvar är risker för översvämning, ökad belastning på avloppssystem, ökad risk för ras och skred, längre torrperioder med ökad risk för skogsbränder, Det kommer också handla om biologiska och ekologiska

konsekvenser som kan påverka livsmedelsproduktion, skadedjursangrepp på skog och dricksvattenkvalitet. Höga temperaturer och fuktigare klimat kan också ge betydande negativa hälsoeffekter, särskilt för sårbara grupper.

SKR, Sveriges kommuner och regioner, efterlyser att staten tar ett större ansvar och bland annat ger kommunerna bättre långsiktiga förutsättningar för att de ska klara att axla dessa områden och ger också förslag på ett antal områden som kan ge kommunerna bättre förutsättningar att möta åtgärdsbehoven.

- Utgifterna för klimatanpassningar och investeringar i infrastruktur måste vara gemensamt ansvar för kommun och stat.
- Stora variationer i kostnader för vatten och avlopp mellan kommunerna måste minska och bidrag ges till kommuner med sämst förutsättningar.
- Kostnadsfritt beslutsunderlag med kartläggning av risker från till exempel SMHI och MSB
- Medge medfinansiering från Va-taxan enligt lagen om allmänna vattentjänster för skyddsåtgärder, lagändring.
- Underlätta ansökningsförfarande för stöd av klimatåtgärder. Kommunerna tilldelas ansvar och finansiering för att samordna fastighetsägare som utför klimatåtgärder.

Demografi och befolkningsutveckling Sverige

Kompetensförsörjningen är, och kommer att förbli, en stor utmaning för offentlig sektor. Personer i arbetsför ålder, 20–66 år, ökar enligt SCB:s prognoser med 253 000 personer fram till år 2031. Räknat i antal faktiskt sysselsatta är ökningen bara 169 000 personer, då ökningen av den arbetsföra befolkningen främst sker i de yngre och äldre åldrarna där många studerar eller börjar gå i pension. SKR har beräknat att offentlig sektor, med oförändrad personaltäthet, behöver öka antalet anställda med 91 000 fram till 2031, främst inom äldreomsorg och sjukvård. Utöver det tillkommer pensionsavgångar med 319 000 under samma period.

Vetlanda

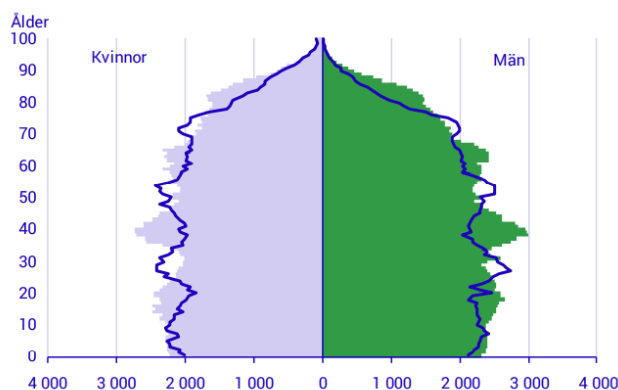
Vi har sedan årsskiftet minskat vår befolkning med -142 personer fram till september månad i år. Förra året vid samma tidpunkt hade vi ökat vår befolkning med 66 personer. Minskningen beror till stor del på att födelseöverskottet fortfarande är lägre i jämförelse med de senaste tre åren bakåt i tiden under samma period. Det hänger samman med att färre barn föds och att fler antal personer har dött jämfört med tidigare år och detta gör nu att födelseöverskottet blir negativt.

Flyttningsöverskottet från perioden januari till september är också negativt med minus 82 personer och det kan jämföras med förra året vid samma tidpunkt då flyttningsöverskottet låg på plus 114. Efter några år med positiv befolkningsutveckling har siffrorna alltså gått åt motsatt håll under 2023.

Utvecklingen på längre sikt innebär en utmaning. SCB:s befolkningsprognos "Sveriges framtida befolkning 2020–2030" (BE 18 SM2002) visar på en ökning av länets invånare med 31 300 personer eller 8,6 procent jämfört med 2019. Den största ökningen i antal sker i

åldersklassen 25–64 år, högre än för riket. Procentuellt sker dock den största ökningen i åldersklassen 80 år och äldre, 45 procent jämfört med för riket 53 procent. Liksom under 2010-talet förväntas den utrikes omflyttningen ha störst betydelse för folkökningen i länet. För Vetlandas del prognostiseras en minskning av invånarantalet med 200.

Befolkningspyramid år 2030, blå linje år 2019. Jönköpings län

Källa: Sveriges officiella statistik, BE 18 SM2002, 2020-2030 27300inv 2030

Arbetsmarknad

2023 börjar den svagare konjunkturen kunna spåras i arbetsmarknadsstatistiken. Arbetslöshetsprocenterna nedan är inte uppseendeväckande men en uppgång av antalet arbetslösa syns och antalet varslade personer hittills i år är högre än de senaste åren i såväl riket som länet. Fortfarande är de dock betydligt lägre än pandemiåret 2020. I Jönköpings län toppar tillverkningsindustrin med flest antal varslade personer medan det i landet är vård och omsorg/sociala tjänster som ligger högst.

Andel inskrivna arbetslösa i länet ligger i oktober på 5,4 procent, en liten ökning från 5,3 procent i oktober 2022.

Antal öppet arbetslösa, sökande i program samt långtidsarbetslösa mer än 12 månader, riket/Vetlanda

Arbetsförmedlingens månadsstatistik 16-64 år	okt-23	dec-22	dec-21	dec-20
Riket, antal öppet arbetslösa och sökande i program	334 440	335 853	370 455	456 453
Vetlanda, antal öppet arbetslösa och sökande i program	817	799	795	1 031
Riket, antal långtidsarbetslösa mer än 12 mån	137 507	147 384	180 305	175 228
Vetlanda, antal långtidsarbetslösa mer än 12 mån	93	296	427	484

Budgetantaganden

Skattesats är i budgetunderlaget satt till nuvarande 22:01 kr. Antal invånare och åldersstruktur utgår från

nuvarande nivåer och lämnas i budgetunderlaget oförändrade för perioden fram till 2024.

